Hayat

No. 74
7 MART 1958
100 KURUŞ

ATATÜRK VE LÂTİFE HANIM

Hiçbir yerde çıkmamış fotoğraflarla 5 sahife.

Gelecek sayıda :

Çanakkalede Türklere karşı harbeden kuvvetlerin başkumandanı,

"General Hamilton'un Hâtıraları"nı

neşretmiye başlıyoruz.

ATLAS SİNEMASINDAKİ ÇEKİLİŞİ MERAKLA TAKİP EDENLER...

YAPI VE KREDİ BANKASI İKRAMİYE SERVİSİ EN MODERN ELEKTRONİK MAKİNE VE METODLARLA ÇALIŞIR.

TEKNİK EMNİYET...

Yapı ve Kredi Bankasının ikramiye kuraları daima Atlas sinemasında, müşterilerinin huzurunda, Noter ve Maliye Murakıplarının himmetiyle çekilir. Fakat bundan daha önemlisi, Yapı ve Kredi Bankasının isteyen müşterilerine hesaplarındaki her 100 lira için aldıkları kura numaralarını çekilişlerden üç gün önce bildiren yegâne Banka olmasıdır.

Yapı ve Kredi Bankası, müşterilerine bu emniyeti verebilmek için, İkramiye Servisini modern tekniğin en ileri istatistik ve muhasebe makineleriyle teçhiz etmiştir.

★

Mayıs çekilişinde

5 Apartman Dairesi

ve

150.000 lira para ikramiyesi

★

YAPI ve KREDİ BANKASI

Hayat

SUSAN HAYWARD
(Foto : 20th C. Fox)

HAFTALIK MECMUA
7 MART 1958
FİATI : 100 KURUŞ
CİLT : 4, SAYI : 74

SAHİBİ :
ŞEVKET RADO

NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
HIKMET FERİDUN ES

YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İBRAHİM ÇAMLI

HAZIRLIYANLAR :
SEMİRAL BİLBAŞAR
FİRUZ AŞKIN
FİKRET ARİT
AYHAN ERER
DİNÇER GÜNER

FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - Sürenkök (Ankara) - Turizm Fotoğraf AJ. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.

TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz göstermek suretiyle dahi alınamaz.

İDARE YERİ :
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No. 7, İstanbul. Tel : 27 34 56

DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.

BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - İstanbul.

REKLÂM İÇİN :
REKLAM MORAN A. Ş. İstiklâl Cad. 465, Tel : 449318

ABONE ŞARTLARI :
Yıllık (52 sayı) 50 T. L.
6 aylık (26 sayı) 25 T. L.
HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 19 Cent'e ve İngiliz Lirası olarak 1 Shilling 5 Pence'e tekabül eden fiatla satılır. Yıllık abone fiatı — âdi posta ücreti dahil — 75 Türk Lirasıdır. Abone olmak istiyenler bu mebliğin karşılığı olan Dolar veya İngiliz Lirasını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alabilirler.

İZMİR TEKRAR SU ÜSTÜNDE

Büyük bir kısmiyle 378 gün su altında yattıktan sonra İzmir, tekrar yüzdürüldü. Bu ve diğer sahifelerde neşrettiğimiz özel fotoğraflar, koca gemiyi denizin ona verdiği yeni çehresiyle göstermektedir.

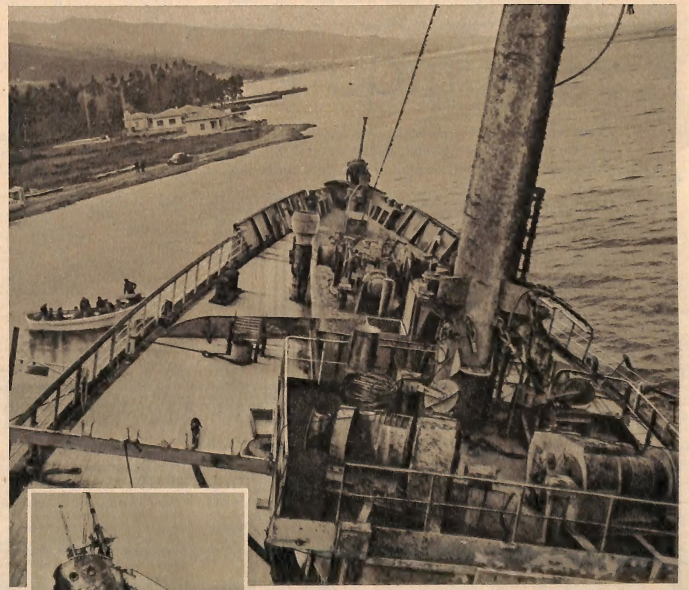

YARISI YEŞİL, YARISI BEYAZ — 3 şubat 1957 de İzmir körfezinde batan «İzmir» vapurunun yarısı tam 378 gün sular altında kaldıktan sonra 16 şubat günü doğruldu. Sancak tarafına düşen kısımlar yeşil sular altında geçen bir sene zarfında renk değiştirmiş, 3 şubat günü bembeyaz haliyle sulara gömülen güzel teknenin sağ kısmı yosun tutmuş, sanki suların rengini çekmiş almıştı. Güvertede, ambarlarda, salonlarda olduğu gibi teknenin yüzünde de iki renklilik vardı. Bordanın bir tarafı beyaz kalmış, diğeri yeşil deniz nebatlariyle örtünmüştü.

FOTOĞRAFLAR : TURİZM AJANSI - İZMİR

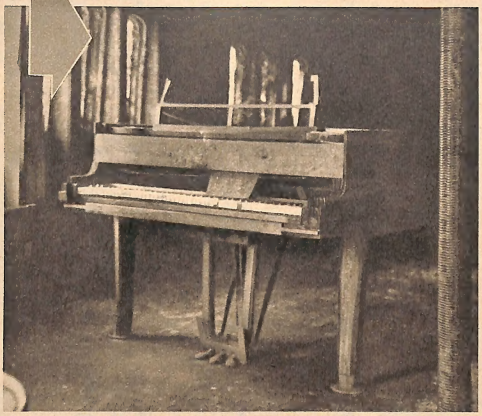

BİRİNCİ MEVKİ — 3 şubat 1957 pazar gününden evvel İzmir'in birinci mevki salonunda çiftler döner, Türkiye'nin en mükemmel piyanistleri yumuşak melodileri çalardı. «İzmir» İzmir körfezinde «Howell Lykes» ile çarpışıp battıktan sonra su altında geçen hergün, lüks mefruşatlı salonları ve birinci mevki salonun zarif piyanosunu baştanbaşa yosunla örtmüş, paslandırmış, çürütmüştü.

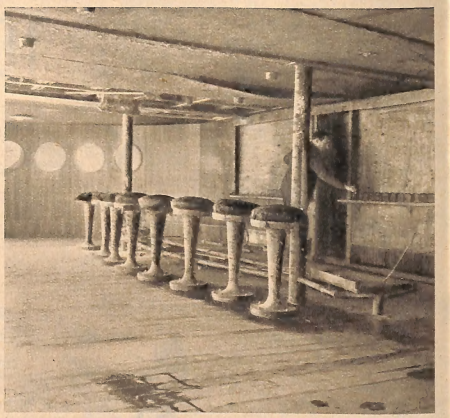

AMERİKAN BAR — Pırıl pırıl fildişi ve abanoz tuşları ile harap olan piyano gibi Amerikan barın yüksek bacaklı sandalyeleri ve tezgâhı da aynı âkıbete uğramış, bir zamanlar karşıdaki duvarı dolduran sıra sıra içki şişeleri, ayna kaplamalar hepsi ortadan kaybolmuş, sular yosunlamak, midyelemekle kalmamış, her şeyi götürmüştü. İzmir sular altındaki yeşil âlemden perişan bir halde çıkmıştı.

Hükümdarlar ve Kazançları

Krallıkla idare edilen memleketlerin büyük bir kısmında gerek parlâmento, gerekse basın, kralların maddi durumlariyle yakından meşgul olur. Bazan en ufak bir israf şiddetli tenkidlere yol açar. Aşağıda, günümüzün meşhur hükümdarlarının, bu şartlar altında ne kadar para alıp, bu paraları ne şekilde sarfettiklerine dair notlar bulacaksınız.

İBNİSSUUD

(Suudi Arabistan Kıralı)

Suudi Arabistan Kıralı İbnissuud, binbir gece masallarının efsanevi prensleri gibi, baş döndürücü bir zenginliğe sahiptir. Ülkesinin büyük bir kısmı çöl olmakla beraber, bu çöllerde dünyanın en zengin petrol damarları vardır. Bu muazzam tabii servet sayesinde Kıral Suud dünyanın her türlü lüksünü ve keyfini, yaşamakta olduğu hayata toplamıştır. Petrol hasılelerini işliyen şirket, kırala her yıl milyarlar tutarında bir servet akıtır ve Suud bu paralarla pek geniş olan ailesinin her türlü lüksünü karşılar. Kıralın 80 kadınlı bir haremi vardır. Bu kadınlardan 40 kadar oğlu olmuştur. Suud'un günlük kazancı 1.5 milyon liranın üstündedir. 27 şahsi uçağı, 22 Cadillac'ı, 2 Rolls-Royce'u vardır.

ELİZABETH II.

(İngiltere Kıraliçesi)

İngiltere'de kıral ailesinin masrafları, diğer memleketlerde olmıyan bir şekilde, halk tarafından büyük bir titizlikle takibedilir. Bu bakımdan Kraliçe Elizabeth, kraliyet saray ve şatolarında âzami ekonomiye dikkat eder. Senede 4 milyon liraya yakın kazancı ile dünyanın en iyi para alan hükümdarlarından biri, hattâ birincisidir. Ayrıca kraliyet ailesinin diğer mensuplarına da aylık bağlanmıştır. Yalnız Prenses Margaret senede 600 bin lira civarında para alır. Elizabeth, eşi ve çocukları ile çok mütevazı, basit bir İngiliz ailesi hayatı yaşamaktadır. Böyle olduğu halde İngilizler kraliçenin bususi surette ısmarladığı üç yüz elli bin liralık lokantalı, yataklı vagonu şiddetle tenkidetmişlerdir.

BAUDOUIN

(Belçika Kıralı)

Genç Belçika Kıralı kazanç bakımından İngiltere Kıraliçesinden sonra gelir. Senelik geliri 2 milyon 250 bin lira civarındadır. Halbuki bu kazanç, babası Leopold III ün nazarında hiçbir mâna ifade etmezdi. Karısı Liliane de Rethy'nin lüks düşkünlüğüne karşı zaif gösteren Leopold, Belçikalıları kızdıracak masraflar yapardı. Bir sayfiama kürdü için kapıca otellerinden birinde 4 banyolu, 14 odalı lüks bir daire kapatması Belçika'da kıyamet kopmasına sebep olmuştu. Buna mukabil genç Baudouin babasına nazaran çok daha itidal sahibidir, bir hükümdardan ziyade, bir kolej talebesi gibi gösterişsiz, sade bir hayatı vardır. Yalnız tek müşrifliği otomobilleri için harcadığı paralardır.

GUSTAV VI

(İsveç Kıralı)

İsveçliler Kıral Gustav'ın babası için «Şuradan şuraya bir adım bile atmaz» derlerdi. Gustav VI, babasının aksine Stokholm'u boydan boya dolaşmaktan çok hoşlanır, fastelik seyahate çok düşkündür. Babası çok uzun ömürlü olduğu ve uzun yıllar saltanat sürdüğü için Gustav 45 yaşına kadar prens olarak kalmıştır. Eşi, Edinburg Dükü'nün teyzesi Louise Mountbatten'dir. Bunun için Kıral, İngilizceyi mükemmel konuşur. Almanca, Fransızca, İtalyanca da bilir. Ehliyetli ve tanınmış bir arkeologdur. Geçen yaz İtalya'da mühim arkeolojik araştırmalarda bizzat bulunmuştur. Çin porselenlerinden ve bronzdan mütegekkik koleksiyonları da meşhurdur. Senede iki milyon liradan fazla para alır.

SAFHALAR

Geminin kurtarma ameliyesi bir gün içinde birbirinden çok farklı safhalar arzetti. En üstteki resim, «İzmir» 65 derece yatık iken çekilmiştir. Ortadaki 30, alttaki de 15 derece yatıklık halini tesbit etmektedir.

15 DERECE MEYİLDE — «İzmir» sular boşaltıldıktan sonra, 15 dereceye kadar doğruldu. Artık geminin üzerinde yürümek mümkün oluyordu.. Yukarıdaki resim, bu meyile uymuş kurtarma personelini göstermektedir ve bir fotoğraf oyunu değildir.

JULIANA

(Holânda Kıraliçesi)

Senelik kazancı 1 milyon 200 bin lira civarında olan Holânda Kıraliçesinin ekonomik durumu pek de parlak değildir. Zira kıraliçenin kazancından mühim kısmını kızı Prenses Beatrice'e vermek mecburiyeti ve diplomatik merasimler münasebetiyle sarfettiği para da mühim bir yekûn tutmaktadır. Vaziyet böyle olunca Kıraliçe kazancından şahsi masraflarına az bir miktar ayırablimektedir. Holânda Kıraliçesi vatandaşlarına karşı iyi bir idare kadını ve mükemmel bir anne olarak görünmeye çok dikkat eder. Hususi hayatının sadeliğine misal teşkil eden bir hâdiseyi bizzat kocası naklederek der ki : «Eşim bana yeni ismarladığı bir çift ayakkabı göstterdiği zaman ona ayağındaki ayakkabıları daha bir müddet giyebileceğini söyledim.»

FREDERIC IX

(Danimarka Kıralı)

Sportmen, sanat âşıkı, sade sevklere sahip bir insan olan Danimarka Kıralı IX. Frederick imkânlarından en az faydalanan bir hükümdardır. Gençliğinde uzun müddet gemicilik yapmış, lüksün manasızlığını anlamıştır. Kıral olduğu zaman da orta halli bir Danimarka vatandaşı gibi yaşamaya devam etmiştir. Fakirlik çekmemekle beraber, muazzam zenginlik de görmemiştir. Senelik kazancı 1 milyon liradan ibarettir. Kopenhag'un merkezindeki Amalienborg şatosunda piyano çalmak ve Kıraliyet Kilise Korosunu idare etmek suretiyle mümik kültürünü zenginleştiren kıral, Beethoven'in hayranıdır. Eşi ve çocukları ile mütevazı bir hayat yaşamaktadır. Yetişkin kızlarını bugüne kadar hiçbir dans salonunda gören olmamıştır.

PAUL

(Yunan Kıralı)

Avrupadaki hükümdarlar arasında Yunan Kıralı Paul senede 750 bin lira ile en az kazanan kıraldardan biridir. Buna rağmen Yunanlılar, bilhassa kıraliçelerinin giydiği elbise ve tuvaletleri kastederek kıral ailesinin har vurup harman savurduğunu iddia etmekten geri kalmazlar. Günün birinde tenkidlerden bunalan Paul «Yeter ! diye isyan etmiştir. Metrük bir şato hayaleti gibi giyinen bir kıraliçe mi istiyorsunuz ? Öyle olsun.» Bununla beraber kıraliçe, eşinin bu va'dine sadık kalmamış, sadece elbiselerinden büyük bir kısmının Paris'teki şöhretli terzilerden hediye olarak geldiğini açıklamıştır. Bu arada Kıral Paul'ün, masrafları kısmak için sarayı terkedip Tatoi'deki villâya yerleşmesi tenkidlerin hızını bir hayli kesmiştir.

Sohbet KÖŞESİ

TALİH TERSİNE DÖNÜNCE

Çok iyi geçen bir çocukluk... Anne babanın sevgisi ortasında mesut günler... Sonra hayatın haber vermeden gelen darbeleri... İnsanı ayakta tutan, dünyayı günlük güneşlik gösteren desteklerden birden bire mahrum kalış. Bu sefer tek başına çetin bir geçim mücadelesi...

Bana gönderdiği mektuptan hayatını kısacası, umumi hatlariyle yukarıda hulâsa ettiğim okuyucum : «Şimdi bütün gayretimle hayat mücadelesinden galip çıkmaya çalışıyorum. Fakat çok zor. Dört beş sene evvele kadar talihim ne kadar iyi idi ! Şimdi sanki tam tersine dönmüş görünüyor. Nereye tutunmak istesem muvaffak olamıyorum. Ama gene de ümidimi ve cesaretimi kaybetmiyorum. Kendi kendime : «Belki de, diyorum, bu bir devredir, geçecek; gene iyi günlere kavuşacağım. Diyorum ama bir kere de size sormaktan kendimi alamadım : Acaba öyle mi olacak ?»

Şüphesiz öyle olacak. Hayat zaman zaman ne kadar çetin bir surat takınırsa takınsın ümidini ve cesaretini kaybetmiyen insanların önünde boyun eğmekten başka bir şey yapamaz.

Dünyada talih diye bir şey var mıdır, yok mudur ? Onu henüz kati olarak bilen yok. Ama insanların muvazeneli bir hayat sürerken birdenbire tepe taklak oldukları da doğrudur. Belki biz buna «talih dönmesi» diyoruz. Halbuki aslında talih dönmüyor, bir muvazene bozuluyor. Saadetimizi ayakta tutan desteklerden birini veya bir kaçını kaybediveriyoruz. İşte o zaman iş yeniden başa düşmektedir. Bu sefer, bize kaderin hediye ettiği desteklerle değil, kendi eserimiz olan desteklerle binamızı yeni bir muvazeneye kavuşturmak vazifesi düşüyor.

Bu muvazeneyi yeniden kurmak elbette kolay değildir. İlk zamanlarda sudan çıkmış bir balığın çırpınışları içinde kalmamızı tabii saymalıyız. Sudan çıkmış bir balığı bir müddet dışarıda tuttuktan sonra ölmeden denize atınız : İlk zamanlar ters döndüğünü, sonra yavaş yavaş kendini toparlamaya çalışarak nefes almaya, kanadlarını hafif hafif oynatmıya başladığını, bir aralık yan yan gitmeye muvaffak olduğunu ve nihayet birdenbire eski muvazenesini bulup tekrar normal hayatına başlamak üzere derinlere daldığını görürsünüz. Muvazenesi bozulmuş insanın yeryüzündeki hali de sudan çıktığı zaman çırpınan, fakat o çırpınmalariyle kendini tekrar suyun içine atmaya muvaffak olursa bir çok güçlüklerden sonra gene eski muvazenesine kavuşan balığın hali gibidir.

Onun için ümidi ve cesareti kaybetmeye, tekrar bir muvazene bulmak isteğinden vaz geçmeye hiç gelmez. Güçlükleri mağlûbederek yaşamak azmi bizim canımızda ve tenimizde baki kaldıkça tamamen ters dönmüş gibi görünen talihimizi tekrar yüzüne çevirmek mutlaka mümkün olacaktır.

ŞEVKET RADO

İKİ SİGORTA POLİÇESİ İKİZLER GİBİ BENZEŞİR

★

İMZADA GÜVENDİĞİNİZ SİGORTACIYI ARAYINIZ

DOĞAN SİGORTA

AMNON ile TAMARA

KUTSAL KİTAPLARIN AŞK HİKÂYELERİ

(Bu hikâyeler İncil ve Tevrat'tan alınmıştır.)

AMON diyarının meliki, SAHYUN beldesinin hükümdarı Davud'un BETİŞEBADAN gayrimeşru olarak doğmuş olan oğlu hastalanmış ve babasını felâket ve ıstırap kuyusunun içine atmıştı. Tam 7 gün 7 gece Hazreti Davud yıkanmamış, ağzına bir lokma koymamış, çıplak yatmış, toprak üstüne uzanmış, Tanrıya yalvarmıştı. Amma, Rab Yehuva, ona merhamet etmedi ve yedi gün tamamlanınca bu çocuk öldü.

O zaman maiyetindekiler korkularından felâketi hükümdarlarına bildiremediler, yalnız kulaktan kulağa fiskos ettiler. Bu da Hazreti Davud için kâfi idi. Her şeyi anladı. Toprağın üstünden kalktı, yıkandı, tıraş oldu, giyindi, yemek yedi. Etrafındakiler şaşırdılar :

— Ey Davud, bu ne demektir? Çocuk yaşarken ağlıyor, yerlere uzanıyor ve aç yatıyordun, o öldü, şimdi sen kalktın, giyindin ve yemek yedin, yoksa buna sevindin mi ? dediler.

— Hâşa sevinmedim, dedi, yalnız anladım ki Rab Yehuva, günahlarımı mazur görmiyecek, meşru olmıyan bir sevgiden doğmuş çocuğumu elimden aldı. Artık BETİŞEBA ile evleneceğim.

AMON diyarının meliki ve URŞİLİMIN kudretli hükümdarı böyle dedi ve sevgilisiyle evlendi. Ondan bir erkek çocuk dünyaya geldi ve adına SULEYMAN dedi, fakat başka karılarından da erkek ve kız çocukları vardı. Bunlardan biri AMNON, diğeri ABŞALOM idi. AMNON genç ve güzel bir delikanlı, ABŞALOM daha yaşlı ve olgun başlı idi. İkisi ayrı anneler dendi. Fakat ABŞALOM'un TAMARA adlı genç ve güzel bir hemşiresi herkesin dilinde destandı.

TAMARA bu tarihte henüz 17 yaşında, saçları Filistin güneşinin altında sırma kâküllü bir örtü gibi sarı, teni, geceden sıyrılıp çıkmış bir sabah gibi beyaz, bacakları Tanrılara hizmet eden perilerinki gibi ince ve uzundu. Gözlerinde çağla bademi rengi, dudaklarında nar çiçeği kırmızısı farkolunurdu. İki sıra beyaz dişleri, çift çift sevişen beyaz güvercinler kadar birbirinin eşi idi. Velhasıl TAMARA zamanın kızlarının hepsinden güzel, hepsinden lâtifti.

AMNON, çöllerin üstünden esip gelen rüzgârların sıcaklığı ile bal rengi bir vücuda, SAHYUNUN berrak havasiyle şişmiş güzel bir göğüse, geniş omuzlara, hâkim bir boyuna malikti. Siyah saçları kırkılmış bir koyunun postuna benzer, ateş gibi yanan gözleri, yılanı uykusundan uyandırırdı. Her ne zaman AMNON ile TAMARA birbirlerini görseler, durmadan geçemezler, birbirlerine bakmadan yürüyemezlerdi. Amma ne de olsa TAMARA suya inmiş korkak ceylânlar gibi ondan ürküyor, tenhada yakalanmaktan ve bakireliğini kaybetmekten çok endişe ediyordu.

AMNON erişemediği bu güzel çiçeğin kokusundan bunalmış, yiyemediği bu meyvanın lezzetinden üzüntü duymuştu. Amma YONADAB adlı akıllı bir arkadaşı vardı. Onun bu halini görünce kendisine acımış ve sormuştu :

— Ey AMNON, sana ne oldu böyle? Günden güne soluyor, aydan aya çöküyorsun ?... Bana sırrını beyan et !

— Ey YONADAB, ey benim refikim, bil ki ben kardeşim ABŞALOM'un güzel kız kardeşi, TAMARA'ya âşıkım, dedi. Onun sevgisinden zaman zaman çıldırmak derecesine geliyorum. O, benim de kız kardeşim sayıldığı için bir şey yapamıyorum !...

— Ey AMNON, o senin kız kardeşin değildir. Madem ki annen ayrıdır. Yalnız sen, hakikaten ona sahip olmak istiyorsan, git yatağına yat ve hasta gözük. Baban Davud, seni ziyarete gelince, emniyetli bir kimse bana baksın da. Bu emniyetli kimse kimdir derse, kardeşimin hemşiresi TAMARA'dır dersin. Ondan sonrası kolay AMNON !...

AMNON kendisine öğretildiği gibi yaptı ve babasına şöyle dedi :

— Ey benim âlicenap babam, hemşirem TAMARA gelsin de bana baksın, önümde hamur açsın da pide yapsın, o zaman yemek yemeğe iştahım gelir, o zaman korktuklarımdan uzaklaştığıma itimadım gelir !...

Hazreti Davud, oğlunun istediğini emretti ve güzel TAMARA, AMNON'un hizmetine verildi. Beyaz gömleğini sıvadı. Kısa etekleriyle yarı üryan gözüktü. Saçları omuzlarına dökülmüş, göğsü açılmıştı. Her bakışta AMNON'u teshir etti. Onun önünde hamur açtı, pideler yaptı. Sülünleri ateşte çevirip onu seven adama yedirdi. İlkönce AMNON yemek istemedi. Herkesi huzurundan çıkardı ve TAMARA ile baş başa kaldı.

— Gel yatağıma otur, elinle bana yedir, dedi, TAMARA, o ne istediyse hepsini yaptı. Bundan cesaret alan AMNON arzularını daha fazla arttırdı.

— TAMARA, gel benimle yat... dedi, seni ne kadar sevdiğimi ve istediğimi bilsen !...

TAMARA göğsüne kadar kızardı. Beyaz teni kadife kadar kırmızı oldu. Kardeşine müsaade etmedi.

— AMNON, beni İsrail içinde zelil etme, çünkü kavmimizde buna müsaade edilmez... Ben bu ayıbımla nereye giderim, sen dahi bu fenalığımla çok kötü olursun, diye mukabele etti.

Fakat AMNON bu sözleri dinlemedi, güçlü kuvvetli olduğu için TAMARA'yı zorladı ve arzusuna nail oldu.

Sonra ne garip ki TAMARA'dan nefret etti. Onu yanından çıkarmak istedi. TAMARA ağlıyarak sordu :

— Şimdi ben nereye gidebilirim ?...

Fakat AMNON uşağını çağırdı, üzerinde al entari bulunan TAMARA'yı odasından zorla çıkardı. Kız entarisini parçaladı, başına kül döktü, ağlıyarak kardeşi ABŞALOM'un evine gitti. Bunu duyan kardeşi, AMNONA intikam besledi ve haberi alan Davud peygamber hiddetinden köpürdü. Fakat oğullarını sevdiği için daha ile gidemedi.

Aradan zaman geçti, koyunların kırkılma mevsimi geldi. Şaraparın içildiği, kuzuların kızardığı bir bayram günü, ABŞALOM adamlarına şöyle dedi :

— Kardeşim AMNON şaraptan keyiflenip kendinden geçince, onu arkasından vurunuz ! Korkmayınız !...

ABŞALOM'un adamları öyle yaptılar ve AMNON'un katli hükümdar Davud'u çok üzdü. Babasının kızdığını gören ABŞALOM intikamından korkarak kimsesi bir diyara kaçtı. Hazreti Davud böylece iki oğlu ile bir kızından oldu.

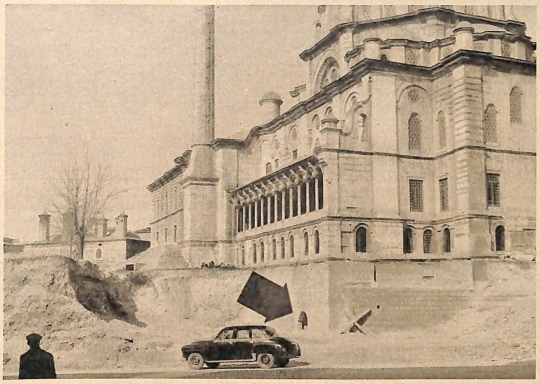

ÜÇÜNCÜ KAPI — Lâleli Camisi'nin bu kısmı yol seviyesinden ortalama altı metre yükseklikte bir duvar ve avlu idi. Caddenin beş metre genişlemesi için duvar yıkılıp ardındaki avlu toprağı kaldırılınca meloz taşlarla örtülü kapı kemeri meydana çıktı. Molozlar temizlendi. Otomobilin sağ gerisinde görünen kapı açılarak mahzenin dışarısı ile irtibatı temin edildi. Bu irtibat yakın bir gelecekte turistik ve cazip bir çarşıya yol açacaktır.

Üçüncü kapının sırrı

Lâleli camisinin altında üç kapılı bir mahzen vardı. Bu mahzen ve kapılar biliniyor, fakat üçüncü kapının nereye açıldığı, niçin yapılmış olduğu bilinmiyordu. Son hafriyatta bu meçhul, aydınlandı. Mahzenin alacağı yeni şekille de belki mimarı Tahir Ağanın tasavvuru tahakkuk etmiş olacaktır.

BIR müddet önce bazı gazetelerde, III. Mustafa'nın yaptırmış olduğu Lâleli Camisi'nin Beyazıt - Aksaray yolundan çekilen bir fotoğrafı çıktı. Fotoğrafla ilgili haberde, caminin Aksaray yolu üzerindeki avlu duvarının caddenin genişletilmesi dolayısiyle yıkıldığı ve yapılan hafriyat sonunda toprak altından bir kapı kemeri, caminin altında da büyük bir mahzenin meydana çıktığı yazılıyordu. Bu haberi okuyanlar o zamana kadar bilinmiyen bir kapının, caminin altında da o güne kadar kimsenin haberi olmadığı bir mahzenin meydana çıkarıldığı zannına kapıldılar. Yolu düşenler, yahut merak edenler camiye uğruyor, kapı kemerine hafriyattan sonra takılmış tahta kanadların arasından, muntazam sütunların yükseldiği mahzeni hayranlıkla seyrediyorlardı.

Aslında ne ortaya çıkan mahzen kimsenin haberi olmadığı bir mahzen, ne de meydana çıkan kapı kemeri bilinmiyen bir kapı kemeri idi. Vakıflar Umum Müdürlüğü'nün mütehassıs müşaviri Mimar Ali Saim Ülgen'in verdiği izahata göre bu mahzenlerden Nuruosmaniye, Rüstempaşa, Zeynepsultan, Azapkapı camilerinde de vardı. Temeller için sağlam zemin bulmak üzere derine inilince, yahut yapının yüksek olmasını temin etmek için esas kütleyi sütunlar üstüne oturturlar, meydana gelen boşluğu da doldurmıyarak ambar, ardiye gibi kullanılmasını sağlarlardı.

Lâleli Camisi mahzeninin üç kapısı vardı. Bunlardan ikisi caminin öbür taraflarındaki avlularına açılıyordu. İçeriden meloz taşlarla örülü üçüncü kapının ise dışarısı ile irtibatı yoktu. Bu kapının nereye açıldığı kafalarda daima bir soru olarak kalmıştı. Avlu duvarı yıkılıp ardındaki toprak kaldırılınca bu kapı dışarıdan da meydana çıktı. Molozlar temizlendi. Kapı açılarak mahzenin bu taraftan da dışarısı ile irtibatı temin edildi. Bunun üzerine kafalarda başka sorular belirdi : Mademki avlu toprak doldurulacaktı, caminin mimarı Tahir Ağa buraya neden bir kapı yapmak lüzumunu duymuştu ? Mahzendeki sütunlar neden âdeta bir cami içi gibi büyük bir dikkat ve itina ile inşa edilmişti ? Acaba burasının mahzenden başka bir gaye, meselâ bir iç çarşı olarak kullanılması düşünülmüş de bu kapı ondan mı açılmış ve sonra vazgeçilmişti ? Bu ihtimal akla yakın olmakla beraber kafalardaki soruları cevaplandıracak hiçbir yazılı kaynak mevcut değil.

İlk tasavvur, avlunun bu kısmı yıkılıp yol beş metre genişletildikten sonra duvarın tekrar örülmesi merkezinde idi. Fakat birçok kimsenin bu güzel yolu sağır bir duvarla körletmeyip caminin öbür caddeye bakan tarafında olduğu gibi buraya da dükkânlar yapılması isteği üzerine dükkân inşası kararlaştırılmıştı. Üçüncü kapıyı ve bir ihtimali nazarı itibara alan Mimar Ali Saim Ülgen'in teklifi ile de bu dükkânlarla beraber avluda daha başka dükkânlar yapılması, cami altında da bir iç çarşı -meydana getirilmesi kararlaştırıldı.

Hazırlanan projelere göre caminin doğusundaki, tamir ve restorasyonları bitmek üzere olan dokuz, Aksaray yolu üzerinde de eski iki dükkâna ilâveten yedi dükkân daha yapılacak, yedinci dükkândan sonra bir pasaj meydana getirilecek, pasajın yanında hem caddeye, hem de avluya açılan bir dükkân daha olacak, son dükkânla caminin bu caddedeki dış kapısı arasına tekrar duvar örülecektir. Pasajdan girilecek avlunun solunda on üç dükkân inşa edilecektir. Bütün bu dükkânların ve pasajın üstü cami ve külliyesinin dış görünüşüne halel gelmemesi için kapatılarak eskisi gibi yol seviyesinden ortalama altı metre yükseklikte bir avlu olacaktır. Kapalı çarşıya açılan cami altındaki mahzende de demir ve cam malzeme kullanılarak otuz dükkânlık bir iç çarşı ve bir Türk lokantası meydana getirilecek, tavana yakın kısımlardaki pencerelerden sızan gün ışığı içinde âdeta aylınlık olan mahzenin orta yerine bir havuz yapılacaktır.

İnşaatın nisan sonunda ihale edileceği tahmin edilmektedir. 1958 yılında da bitirilerek kışa açılması tasavvur ediliyor. Böylece Beyazıt - Aksaray yolu cazip bir açık ve kapalı çarşıya, Türkiye'deki anıtların dörtte birini sinesinde barındıran İstanbul büyük turistik hüviyeti olan ilk camiatı çarşısına kavuşacak; somakileri, süslemesi, planı bakımından Türk mimarisinde önemli bir yeri olan Lâleli Camisi'nin yapılış sebebi bilinmiyen üçüncü kapı kemeri de böylelikle, inşasından 194 yıl sonra belki Mimar Tahir Ağa'nın düşüncesine uygun bir gayeye doğru açılmış olacaktır.

MAHZEN — Yukarıda mahzenin öbür iki kapısından biri, altta da âdeta bir caminin içi gibi büyük bir dikkat ve itina ile inşa edilmiş olan sütunlar görülüyor. Ayrıca bir de Türk lokantası bulunacak olan otuz dükkânlık iç çarşı burada meydana getirilecek, sütunların ortasındaki açıklığa bir havuz yapılacaktır.

ALÂKA — Mahzen halen depo olarak kullanıldığı için malzeme çıkarılırken açılan üçüncü kapıyı açık gören halk da böylece mahzeni ziyarete koşuşmaktadır.

Bir âşıklar ziyaretgâhının bek

ANAHTAR — Senelerce Juliette'in mezar bekçiliğini yapan Veronalı Ettore Solimani dünyanın dört tarafından mezarı ziyarete gelen sevgilileri tanımış, onların aşk heyecanına şahit olmuş, bazılarının da gönderdikleri mektuplarla aylarca oyalanmıştır. Kendisini Juliette'in hususi sekreteri ilân eden ve hâtıralarını neşre başladığımız Solimani, mezarlık kapısının anahtarlarını göstériyor.

Romeo ile Juliette yalnız Shakespeare'in muhayyilesinin eseri değildir. Bu çift hakikaten yaşamıştır ve dünyanın en acıklı aşk hikâyesinin kadın kahramanı Juliette'in mezarı, İtalya'nın Verona şehrindedir. Bu mezarı her sene dünyanın dört bir tarafından gelen binlerce âşık ziyaret eder. Her sene Juliette'e hitabeden binlerce mektup oraya gönderilir. Bu ziyaretçiler kimlerdir? Juliette'e yazılan mektuplarda ne var dır? Bunların cevabını bu nüshamızdan itibaren neşre başladığımız Juliette'in mezarının bekçisi E. Solimani'nin hâtıralarında bulacaksınız.

Hiç tereddütsüz söyliyebilirim ki Juliette'in mezarına bekçi olduğum günden itibaren yaşamıya başladığımı hissettim. Altmış yedi yaşında bir insan olarak, yaşadığım bu uzun hayatta, Juliette'le beraber olduğum günlerin dışında hiçbir tatlı hâtıram ve heyecanım yok. Şimdi ondan ayrı bulunmanın teessürü içindeyim. Anlıyorum ki Juliette varlığımın en derin köşelerine kadar işlemiş. Sanki yıllarca onu görmüş, onunla konuşmuş, aşk hikâyesini dünyanın bütün sevişen çiftlerine anlatmış gibiyim. Juliette beni öylesine büyülemiş ki, baktığım herşeyde onun hüzün dolu, solgun ve mahzun çehresini görüyorum.

Bekçilik vazifemden ayrıldığım gün, söyliyecek hiçbir sözüm yoktu. Çok iyi biliyorum ki gençliğim senelerle beraber kaybolup gitti, Juliette'in rengârenk çiçeklerle süslü mezarında, hergün gizliden gizliye yaptığımız konuşmalar ikimiz arasında ebedî bir sır halini aldı. En çok sevindiğim husus nedir biliir misinis? Sevgili Juliette'in mezarını ziyarete gelen âşıklara bilet kesmiyordum, ziyaretlerini ücretsiz yapmalarına razı olmuştum. İşte buna çok seviniyorum.

JULİETTE İLE İLK TANIŞMAMIZ

Adamakıllı yaşlanmıştım. Hayatımın en hareketli, en cazip günleri geçti, hiçbir şeyin mânası kalmadı diye düşünerek üzülüyordum. Juliette'i tanıyacağım akıima mı geldi ki?

İhtiyardım, kendi yaşımdaki dostlarımla satranç oynar, iştirak ettiğim muharebelerden konuşabilirdim. Halbuki kısmetimde Juliette ve onun mezarına bekçi olmak da varmış.

Verona Belediye Reisi Vaccari ile karısı Juccia iyi dostumuzdu. Bir gün hep birlikte yolumuz Juliette'in mezarına düştü. Mezarı çok bakımsız buldum. Kendi haline terkedilmiş, taşlarının üstünde yabanî otlar bitmişti. Dünyamızın en şahane aşkını yaşıyan Juliette gibi bir insana bu mezar mı lâyıktı?

Düşüncelerimi Vaccari'ye söylediğim zaman «Aynı şeyler ne zamandır benim de aklımdaydı» dedi. «Bu mezarlık biraz meşgul olmalıyız.»

Ertesi gün mezarla meşgul olabilecek birisini aradıklarını duydum. Döndüler dolaştılar, bana bir teklifte bulundular. «Juliette'in mezarına bekçi olmak !»

Önce bana tuhaf görünmüştü bu iş. Mezar bekçiliği süt gömücülüğünden farklı olmamalı diye düşünüyordum. Sonra hayalimde Juliette'i canlandırdım. Çok uzun yıllar evvel Verona'da yaşıyan ve Shakespeare'in meşhur trajedisine ilham kaynağı olan Juliette Cappelletti'nin hayali bana birdenbire o kadar cana yakın göründü ki, 46 yaşında, çok daha ciddî işler yapması gereken bir insan olduğum halde «Evet» dedim, «mezarın bekçiliğini kabul ediyorum.»

Bir 12 nisan günüydü. Bugün gibi hatırlarım. Vilâyet binasında, Verona müzelerinin o zamanki direktörünün huzurunda, mezarlığa giriş kapısının anahtarını ve giriş biletlerini teslim almıştım. Biletlerin 63.111 numaradan başladığını bile unutmuyorum. O dakikadan itibaren Juliette'in mezarına resmen bekçi tâyin edilmiştim. Tevazu ile söyliyebilirim ki Juliette senelerden beri beklediği sekreterine nihayet kavuşmuş oluyordu.

AŞK BEYAZ BİR GÜVERCİNDİ

Juliette'in mezarına ait birkaç söz söylemek isterim. Bugün Verona'yı ziyaret eden binlerce turistin ve gözlerinde aşk kıvılcımları uçuşan, rüyalar ülkesinde el ele, vücut vücuda gezen sevgililerin çok iyi tanıdıkları mezar, eskiden yeri bile bulunamıyacak kadar bakımsız ve ıssızdı. Annemin anlattığına göre ziyaretçiler Juliette'in üstü açık, etrafı taş mezarını ezip geçerler, sonra «Haydi şimdi de şu meşhur Juliette' in mezarını arıyalım» derlermiş.

Mezarın bekçiliğini üzerime aldığım zaman, fevkalâde değer taşıyan bu yeri süratle güzelleştirmek ve sevimli bir hale getirmek kararındaydım. Tasavvur ediniz ki eskiden bu mezar civarında Verona'nın meşhur pazarı kurulur, köylüler mezarın üstünde hararetli hayvan alışverişi yaparlarmış !

Juliette her devrin en temiz, en içli aşkını yaşamış bir kimseydi. Talihsiz, hüzün dolu bir hayatı vardı. Hiç olmazsa mezarının güzel ve aydınlık olması lâzım gelmez miydi?

Mezarın etrafını temizlettim, rengârenk çiçeklerle donattım. Romantik bir görünüş aldı. Artık sevgililer bu ziyaretgâha geldikleri zaman aşkın güzelliğini daha iyi anlıyabilir, birbirlerini daha kuvvetli bir aşkla sevebilirlerdi. Juliette'in ruhu da şâdolacaktı tabiî.

Mezara beyaz güvercinler de getirtmiştim. Ziyaretçiler bu güzel mahlûkların beyaz kanadlarını güneşe karşı gererek gül fidanlarının arasında sessiz sedasız uçmalarını hazla seyrediyorlardı. Bilhassa belirtmek isterim ki Juliette'in mezarında sevgilileri birbirlerine yaklaştıran, gayrıihtiyarî ellerini buluşturan, hattâ soluklarını kesen romantizm vardı. Aşk, Juliette'in mezarında beyaz bir güvercin oluyordu !

BULUŞMA YERİ — Romeo ile Juliette'in gizlice buluştuğu bu balkon, bugün turistlerin alâkasını uyandıran bir yerdir. Juliette'in evi Verona'da Capello sokağındaki 27 numaralı evdir. Resimde evin bugünkü hali görülüyor.

AŞK TİLSİMI VE UĞUR BİLEZİĞİ

Dünyanın dört bir tarafından gelen sevgililer Juliette'in mezarını ziyaretin etkileri zaman bu ziyaretin mânasını çok iyi biliyor ve Juliette'i kalblerinde hissediyorlardı. Romeo ve Juliette hepsinin hayalinde bir türüydü. Hikâyeyi defalarca dinledikleri, okudukları, hattâ sinemada seyrettikleri halde «Bize Romeo - Juliette'in aşk hikâyesini bir kere de siz anlatır mısınız?» diyorlardı.

Sevgililerin bu müthiş alâkaları üzerine büyük bir rağbet gören «Aşk tılsımı» nı icadetmiştim. Bir genç

çisi anlatıyor

kız, eli sevgilisinin avucu içinde, mezarı ziyarete geldiği zaman, onları mezarın başına götürüyor :

— El ele tutuşun, diyordum. Gözlerinizi kapatıp, içinizden «ışk ye»mini edin. Şimdi öpüşün !

Öyle zannediyorum ki «Aşk tılsımı» sayesinde yüzlerce sevgili birbirine ölünceye kadar sadık kalmış ve ebedî aşkın sırrına ulaşmıştır.

Aşıklar ziyaretgâhı için bir de «Uğur bileziği» yaptırmıştım. Bu bileziğin üstünde «Seviyorsan Juliette'e inanı» cümlesi yazılıydı. Mezarı ziyarete gelen genç kızlara bu bileziktен hediye ediyordum. Bugün dünyanın dört köşesinde Juliette'in uğur bileziği vardır. Ayrılmamak üzere hayatlarını birleştiren çiftlerin bu bilezikleri mukaddes bir hâtıra olarak sakladıkları muhakkaktır.

Juliette'in mezarında bekçilik yaptığım müddetçe, dünyanın dört tarafından gelen turistler kadar, İtalya'nın muhtelif şehirlerine mensup ziyaretçilerin ve bilhassa Verona'da oturan sevgililerin de mezara karşı garip bir alâka gösterdikleri, hattâ buraya gizli bazı hislerle adamakıllı bağlı olduklarını farketmiştim.

Akşam karanlığının çöktüğü saatlerde, Verona'nın mezarlığa yakın loş ve tenha sokaklarında birbirine sokulmuş çiftler görürdüm.

Sokak ışıkları altında, simsiyah siluetler halinde, duvar diplerine gizlenerek dolaşan çiftler muhakkak ki Juliette'e çok yakın olmanın heyecanını hissederlerdi. Romeo ve Juliette, sevişen her çift için bir aşk âbidesi olduğuna göre, aralarında bu ebedî aşkı konuştuklarına ve kendilerini Romeo ile Juliette zannettiklerine eminim.

EVLENEMEZSEK KENDİMİ ÖLDÜRÜRÜM

Dört sene önce sıcak bir sonbahar gecesi mezarlıktan dönüyordum. Biraz ötede, alçak bir duvarın üstüne oturmuş bir çift gördüm.

Duvarın on adım kadar gerisinden yol ikiye ayrılıyordu. Evime giden yokuş yola saptığım zaman, duvar hemen üstümde kalmıştı ve sevgililerin fısıltılarını işitebiliyordum. Eğer kulağıma Juliette'in adı çalınmasaydı, duracağım yoktu. Çünkü bu tenha sokaklarda, böyle kol kola gezinen, aşktan bahseden sayısız sevgililer görmüye alışmıştım. Ama bu defa ilgi duymamam imkânsızdı.

Genç kız üzgün ve asabi bir sesle konuşuyordu. İşitebildiğim kadarından anladığıma göre, hayatlarını birleştirmelerine mâni teşkil eden bir durum vardı ortada. Genç kız :

— Artık tahammülüm kalmadı, diyordu. Seni o kadar çok seviyorum ki, Giulio ile evlenmek beni öldürür. Aşkımızı yalnız anneme anlatabiliyorum. Üzüldüğor tabii ama, elinden birşey gelmez ki. Zaman her şeye kandırmış. Giulio'yu belki sevebilir, seni unuturmuşum. Halbuki kararım katî. Onunla evlenmektense, Juliette gibi ben de kendimi öldüreceğim.

Delikanlının müteessir olduğunu ses tonundan anlıyordum.

— Sakın böyle bir çılgınlık yapma, ben babanla konuşur, kandırmaya gayret ederim. Daha olmazsa kaçarız. Uzaklara, bizi bir daha bulamıyacakları diyarlara gideriz... diyerek genç kızı ikna çalışıyordu.

Daha sonra Juliette'in mezarına gitmeye karar verdiler. Delikanlı :

— Bu saatte kapalıdır, içeriye nasıl gireceğiz ?... diye sordu.

— Zarar yok. Kapısına kadar gidelim, dua edelim. Juliette'e ne kadar yakın olursak, bizi o kadar iyi hisseder.

Oturdukları duvarın üstünden kalkıp mezarlığa doğru yürümeye başladılar. Ne yapacaklarını o kadar merak ediyordum ki, peşlerine takıldım.

Mezarlığa giren büyük kapının önünde durdular. Genç kız demir parmaklıklara sarıldı. Galiba dua ediyordu. Gecenin karanlığında, saadeti için Juliette'in aziz ruhunu imdada çağıran genç kızın hali bana pek dokunmuştu. Ona muhakkak yardım etmeli, birbirlerine kavuşmalarını sağlamalıydım.

Yanlarına gittiğim zaman genç kız fena halde ürkmüştü. Ay ışığında çehresini görür görmez tanıdım. Bir hafta önce sevgilisiyle beraber mezarı ziyarete gelmiş, Juliette'in mezarına kocaman, kırmızı bir gül bırakmıştı.

Kendimi tanıttım, konuşmalarına istemiyerek kulak misafiri olduğumu, çok üzüldüğümü söyledikten sonra :

— Juliette sevgililerin mesut olmalarını ister, dedim. Bunun için Tanrının nezdinde size yardımcı olacağından da eminim. Kabul ederseniz, birlikte bir çare düşünelim. Büyükleriniz her zaman yanılabilir, kötü neticeler verecek kararlara varabilirler. Mücadele etmek lâzım. İster misiniz ben hemen yarın akşamleyin görüşeyim, onları mâkul olmaya davet edeyim ?

Genç kız kararsızdı. Ürkek nazarlarla yüzüme bakıyordu.

— Juliette'in yanına gitmek ister misiniz ? diye sordum.

Gözleri parladı. Gayrıihtiyarı yanındaki delikanlının, sevgili Romeo' sunun elini tuttu.

Biraz sonra onları Juliette'in mezarı başında, dua etmek üzere yalnız bırakmıştım.

Mezarlığı terkederlerken genç kız :

— Çok teşekkür ederim, dedi. Bana kuvvet verdiniz. Juliette'in hâtırası içimde bu kadar kuvvetli yaşadıkça, dualarımın kabul olunacağına inanıyorum !

Aradan günler geçti ve mezarlığın gece ziyaretçilerini uzun müddet göremedim. Günün birinde, küçük bir mektup ve bir düğün davetiyesi aldım. O gecenin hemen ertesi günü aileleri ile görüşüp onları ikna ettiklerini, düğün merasiminde benim de bulunmamdan memnuniyet duyacaklarını yazıyorlardı.

Ondan sonra Veronalı bu çift, mezarın bekçiliğini yaptığım müddetçe sık sık Juliette'i ziyaret ettiler, her gelişlerinde kocaman kırmızı güller getirdiler ve sevişen bütün çiftlerin, kendileri gibi mesut olması için dua ettiler.

(Devamı gelecek sayıda)

SEVGİLİLER — **Shakespeare'e ilham veren Veronalı Juliette Cappelletti'nin (veya Capulade) mezarına bilhassa İkinci Dünya harbinden sonra büyük bir turist akını başlamış, sevgililer aşkın beyaz bir güvercin gibi göründüğü mezarın başında «aşk tılsımı» ile sarhoş olmuşlardı. Bu iki sevgili de Verona'da Juliette'in mezarı başında sadakat yemini ederken görülmektedir.**

EN ÇOK SEVDİĞİMİZ ŞARKILAR

Meşhur caz piyanisti İlham Gençer ve şantöz Ayten Gençer çok sevdikleri şarkıları okuyucularımıza anlatıyorlar.

1951 senesi haziran ayında askerlik vazifemi yapmak üzere Ankara'ya giderken Ayten'le dargın olarak ayrılmıştık. O zaman henüz evli değildik, sadece flört ediyordu. Askerde içime bir korkudur girdi. Ya bu dargınlık yüzünden Ayten benden tamamen vazgeçer de başkası ile evlenirse ? Gece - gündüz içimi kemiren, uykularımı kaçıran bu kuruntu dolayısı ile nihayet aturup ona bir mektup yazdım. Eğer benimle barışmak ihtimalin varsa bu cumartesi Radyodaki programında «The Man I Love» şarkısını söyle dedim. O cumartesi hayatımın en heyecanlı günü oldu. Radyo başında ellerimi soğuttu, soğuttu, ter döke döke bir hal oluştum. Nihayet vakit geldi ve Ayten programına bu şarkı ile başladı. İşte böylece barıştık ve bilâhara da evlendik. Onun için bu şarkıyı çok severim.

Ayten Gençer de en çok sevdiği şarkının hikâyesini şöyle anlatmaktadır :

Sayonara şarkısının ilk çıktığı günlerde programlarımıza daima onunla başlıyorduk. Bir gün Vedat Garan Paşa bizi, kızının düğününe davet etti. Orada da bu şarkıyı söyledim. Herkes çok beğendi. Bir, iki gün sonra posanın kızı İnci Hanımdan bir paketle mektup aldım. Bana Japonya'dan getirmiş olduğu son derece zarif bir kimono hediye ediyor, Sayonara'yı bu kıyafetle söylememi tavsiye ediyordu. Bu güzel sürpriz beni son derece sevindirmişti. O günden itibaren İnci Hanımın dediği gibi hareket ettim ve Sayonara şarkısını hep bu kıyafetle söyledim. Hiç üşenmeden kimonoyu giyip elime yelpaze alıyor, saçlarımı arkaya toplayıp kaşlarımın uçlarını yukarıya kaldırarak halkın huzuruna tıpkı bir Japon kadını olarak çıkıyordum. Böylece Sayonara şarkısı ile her seferinde çok büyük alkışlar yaptım. Onun için bu şarkıyı çok fazla severim. Bir de nefret ettiğim bir şarkı var. Onun da hikâyesi şöyledir :

1953 senesinde Tarsus vapuru ile yapılan Akdeniz seyahatine biz de müzisyen olarak iştirak etmiştik. Yolcular arasında Lucia isminde son derece güzel bir kız vardı. Bu kız ne zaman salona girse İlham hemen «Santa Lucia» şarkısını çalardı. Beni son derece sinirlendiren ve seyahat boyunca sık sık kıskançlık duymama vesile olan bu şarkıdan hâlâ nefret ederim. Allahtan ki ondan sonra böyle hâdise olmadı.

MUTFAGINIZIN ESİRİ OLMAYIN!...

TAMEK DOMATES SUYU İLE YAPILMIŞ DOMATES ÇORBASI MİSAFİRLERİNİZE İKRAM EDEBİLECEĞİNİZ EN NEFİS BİR GIDA OLABİLİR...

HEDEF REKLÂM - GALİP

Eva Bartok'un, fırtınalı bir izdivaçtan sonra Curd Jurgens'in hayatında bıraktığı boşluk artık dolmuş, «Ve Allah Kadını Yarattı» nın yıldızı şimdi şu parolayı benimsemiştir :

"Ve Allah Simone'u Yarattı..."

HAYAT'IN HUSUSİ RÖPORTAJI

FİLİM çevirmek üzere Hong - Kong'a gitmekte iken bir gün kalmak üzere İstanbul'a gelen şöhretli Alman aktörü Curd Jurgens, uzun boylu, Paris modasına uygun bir kıyafet içinde, harikulâde güzel bir genç kızla beraber seyahat ediyordu.

Yola çıktığı andan itibaren yanından bir dakika bile ayırmadığı bu güzel genç kız herkesin dikkatini çekmekteydi.

Hong - Kong'a giderken yanına aldığı bu güzel kız kimdi? Neden uzak bir seyahate beraber çıkmışlardı? Genç kız Simone Bicheron isimli bir Parisli'ydi. Filim yıldızı değildi. Tamamen o hissi vermesine rağmen mankenlik de yapmıyordu.

Curd Jurgens ve Parisli güzel, Kapalıçarşı'ya girdikleri zaman çarşıda bulunanlar, ikisi de uzun boylu ve dikkati çekecek kadar güzel bu yabancılarda bir fevkaladelik olduğunu derhal hissetmişlerdi. Halk kendileriyle meşgul olurken Jurgens ile Parisli güzel mütebessim çehreleriyle, bazan elleri kaçamak bir şekilde birbirini bularak mağaza vitrinlerini seyrediyorlardı.

Bir kuyumcu dükkânına girdiler. Simone Bicheron Paris modası kısacık etekleri yukarıya doğru sıyrılarak oturdu. Curd Jurgens de karşısındaydı. Kuyumcunun gösterdiği birbirinden güzel, nâdide parçalara bakıyorlardı.

Şımarık, fakat tatlı bir Fransız kızı olan Simone yüzüklerin, kolyelerin önünde kendinden geçmişti. Gözleri parlıyor, en ucuzu 10 bin liranın üstünde olan mücevherlerden birini bırakıp diğerini alıyor, aynada kendini hayran nazarlarla seyrediyordu. Curd Jurgens'in de gözleri güzel Simone'un çehresindeydi ve daha büyük bir hayranlık içinde olduğu. hemen anlaşılmaktaydı. Genç kıza âdeta büyülenmiş gibi bakıyordu. Mültefitti, yumuşak bir ses tonu ile hitabediyor, «Küçüğüm» diyordu.

Curd Jurgens deli gibi sevdiği karısı Eva Bartok'tan ayrıldıktan sonra uzun müddet yalnız yaşamıştı.

Eva Bartok'tan sonra Romy Schneider isimli, şöhretin eşiğinde bir Alman artistiyle sevişliği söylenmişti. Curd Jurgens Romy ile dolaşıyor, onu fevkaladede buluyordu ama, bir aşk yoktu aralarında

Bundan kısa bir müddet önce, yalnızlığından memnun olduğunu söyliyen ve hakkındaki çeşitli aşk dedikodularını şiddetle yalanlıyan Curd Jurgens, bu defa da âşık olmadığını söyliyecek miydi acaba?

Parisli güzel, Kapalıçarşı'da, kuyumcunun kendisine gösterdiği birkaç parçayı tecrübe ettikten sonra, Jurgens'e :

— Hangisi yakıştı? diye sorduğu zaman aktörün onu işitmiyen bir hali vardı. Yalnız gözlerinin içine bakıyordu. Ve Simone bu tatlı alâka karşısında hazdan ürpermekteydi.

Bir ara genç kız bir çift küpeyi kulaklarına doğru götürerek :

— Güzel durdu mu? diye sormuştu.

Curd Jurgens'in cevabı :

— Bir şey değişmedi ki. Sen, sen olarak güzelsin!

O sırada «Hayat» muhabiri Jurgens'e Eva Bartok'un bahsini açacak oldu. Simone sinirlenmiş, yüzü kızarmıştı. Çok hafif bir sesle Jurgens'e «Hususi sualler den hoşlanmıyorum» dediği işitildi.

Dizleri daima birbirine temas ediyordu. Kendi çevreleri dışında bulanık bir dünya varmış gibi, hiçbir şeyle meşgul değillerdi.

Geçen sene Venedik Filim Festivali'nde tanışmışlardı. Uzun zamanlar beraber oldukları halde, bu defa İstanbul'un sihirli havası onları daha ziyade büyülemiş gibiydi. Ilık iklim, romantik Şark, renkler, şekiller ve yepyeni heyecanlar içinde Simone belki de ilk defa Kapalıçarşı'da, bir kuyumcu dükkânında Curd Jurgens'e âdeta soluk alır gibi «Sevgilim» diye hitabetti.

Simone Bicheron, sinema dünyasının yakışıklı şöhreti Curd Jurgens'in yeni sevgilisiydi. Uzun bir seyahatte, daha da kuvvetlenecek olan bu aşk onları belki de bir izdivaca götürüyordu.

Curd Jurgens'in İstanbul gazetecilerine «Hususi kızım» diye takdim ettiği ve ısrarla sadece arkadaşı olduğunu söylediği Simone Bicheron ihtimal ki Eva Bartok'un yerini alacak kadındı.

YAKIŞIYOR MU SEVGİLİM?

Simone, Kapalıçarşı'daki kuyumcu dükkânında kendisine gösterilen nâdide mücevherleri o kadar beğenmişti ki, fiyatlarını sormağa lüzum bile görmeden sık sık Jurgens'e dönüyor : «Ne kadar yakıştı değil mi?» diye soruyor ve durmadan kulaklarına ve bileğine taktığı bu nefis parçalardan birine muhakkak sahip olmayı arzu ediyordu.

Satın alınmıyan 35 binlik yüzük

Kuyumcu, Parisli zarif müşterisine şık bir kutu içinde nefis yüzüklerinden birini uzattığı zaman Simone heyecanlanmıştı. Etrafı elmaslarla süslü, iri yakut pırıl pırıl yanıyordu. Simone yüzüğü hemen parmağına geçirdi. Bir müddet hayran nazarlarla seyrettikten sonra Jurgens'e uzatıp : «Şuna bak, dedi, ne kadar şahane !» Jurgens : «Hoşuna gidiyorsa hemen alalım» diyerek yüzüğün fiyatını sordu. 35 bin Türk lirası olduğunu öğrenince gülümsiyerek : «Bizim gibi zavallı fakirler için çok para !» dedi. Simone için ufaklıklarla iktifa edip göğüs geçirmekten başka yapacak iş kalmıyordu.

6 Değişik

HAVLU DOKUMASI — Kanape desenli, havlu dokuması kumaştan yapılmış mevsim mantosu. Yaka telâ ile dikleştirilmiş, ayrıca on pens ile arka kısımda bir bolluk temin edilmiştir. Üzeri dikişli omuzdan reglan kollar truvakar uzunluğundadır. (CARDIN)

GÜNLÜK ELBİSE — Pötikare pamukludan yapılmış bir günlük elbise. Kollar takma truvakar. Kısa beden modasına uymak için üç düğmenin sonuncusu belin yukarısına konulmuştur. (HEIM)

ETEK — Pastel rengi yünlüden fantezi bir etek. Blüz japone kollu ve kısadır. Ikisi göğüs üzerine yerleştirilen dört düğme ve şapka ile kıyafet sıklaşmaktadır. (PATOU)

"daha güzel olmak" SCHERK ile başlar

G 36

" Mukayese edilmez nüfuz kabiliyeti "

Bu ibare, Scherk (Lotion Faciale) yüz losyonunun şişelerdeki etikette vardır ve tecrübe ile sabit olan bir hakikattır. Zira Scherk (Lotion Faciale) yüz losyonu derhal cilde nüfuz eder, mesamelerde biriken kirleri kökten temizler ve cildin her hücresine yepyeni bir hayatiyet bahşederek, tene harikulâde bir tazelik verir. Teninize bu imkânı vermekte geç kalmayınız: sizi derhal inandıracak olan Scherk tecrübesini bugünden deneyiniz.

İŞTE İNANDIRICI SCHERK TECRÜBESİ

- Yüzünüzü mutadınız veçhile iyice yıkayıp temizleyiniz.
- Sonra bir parça pamuğa biraz Scherk (Lotion Faciale) yüz losyonu katınız ve yüzünüze ovarak sürünüz.
- Pamuk kirlenir, cildiniz tertemiz olur ! Yüzünüzde fevkalâde bir rahavet hissedersiniz.

Scherk Lotion Faciale YÜZ LOSYONU

Elbise

ETEK DİZ KAPAĞI ÜZERİNDE — Icabında kokteyl kıyafeti olarak da kullanabileceğiniz bu modelin kolları japone ve truvakar, eteği dar ve diz kapağının üzerindedir. Yekpare olarak gelen ikinci etek arkada bluzan bir vaziyet arzetmektedir. Bu model küçük desenli emprimelerde şık duracaktır. (MANGUIN)

GRAMOFON ÇİÇEĞİ — Bolluğu tarlatan veya krinolin ile temin edilecek organzadan bir kokteyl elbisesi. Sırttaki fiyonk modele hususiyet vermektedir. (LANVIN - CASTILLO)

ÇİZGİLİ — Beyaz zemin üzerine çizgili deseni olan bir bahar kıyafeti. Göğüs altından gelerek kalçalara kadar inen üç pens ön kısmın oturmasını mümkün kılmıştır. (MANGUIN)

ATATÜRK LÂTİFE HANIMLA NASIL EVLENDİ?

Bu yazı, Atatürk'ün nikâhında Vakit gazetesi muhabiri olarak hazır bulunmuş olan gazeteci arkadaşımız Naşit Hakkı Uluğ tarafından yazılmış ve neşrettiğimiz resimler İstiklâl Harbi sırasında Atatürk'ün fotoğraf subaylığını yapmış olan Esat Nedim Tengizman tarafından çekilmiştir. Bu son derecede enteresan ve tarihî resimleri Türk basınında ilk defa Hayat kıymetli okuyucularına sunmaktadır.

Atatürk'le Lâtife Hanımı bir seyahatte gösteren bu fotoğraf İstiklâl Savaşında Türkiye'de bulunan bir Fransız foto muhabiri tarafından çekilmiştir.

"ANNECIGIM, ben vatanımla evliyim, evlenmeye vaktim yok.» Vatanı için cepheden cepheye koşan Mustafa Kemal'in annesi Zübeyde Hanım, biricik oğlundan bu cevabı kaç kere almıştı; Mustafa Kemal'in akran ve emsali evlendikçe, annesini derin bir üzüntü alır, oğlunun mürüvvetini görmeden hayata gözlerini kapıyacağını düşünerek ağlamakla olurdu. Mustafa Kemal'in «vatanı ile evli olduğu» gerçeği, eş dost muhitinden taşarak onu şöyle böyle tanıyanlara kadar yayılmıştı.

Mustafa Kemal, yalnız Çanakkale'nin kahramanı değil, yalnız Türkiye'nin değil, bütün İslâm âleminin, bütün Şarkın, bütün Asya'nın ve insanlığın geleceğini hazırlıyan kurtuluşun kahramanı olduktan ve millî destanımızı Sakarya'da ve Dumlupınar'da yazdıktan sonra dahi, onun Tanrının başka bir kuluna nasîbetmediği bu mürüvvetleri ile annesi gene yetinmiyor ve istiyordu ki ille evlensin...

İzmir'de kurulan karargâh

10 eylül 1922 :

Başkumandan Gazi Mustafa Kemal için İzmirli hanımlar, işgal günlerinde Kıral Kostantin'in oturduğu köşkü hazırlamışlardı, orada misafir etmek isiyorlardı.

Karşıyaka'nın tam karşısında, Göztepe'nin seddi üzerinde, bahçe içinde ve İzmir körfezine nazır bir mevkide Uşakizadelerin güzel bir villâları vardır; evin hâkimesi Lâtife Hanım da, İzmir'e giren ilk piyade fırkasının kumandanı Kâzım Paşaya bir mutemedini yollıyarak, «Eğer Başkumandan Paşa Göztepe'daki evlerine inmek lûtfunu esirgemezlerse minnettar kalacaklarını» arzetmişlerdi. Mustafa Kemal bu arzu ile alâkalanmış ve evi görmek istemiş, Lâtife Hanımefendiyi bu vesile ile tanımış, fakat henüz sefer hayatında bulunan Başkumandan bu evi kifayetli bulmamış olacak ki, karargâhının Kordondaki muazzam binalardan birinde kurulmasını emretmiştir.

Karargâh bu binaya henüz yerleşirken, İzmir'i alevleri içine boğan yangın başladı. Şehirde binlerce Yunanlı asker ve sivil vardı, yer yer silâhlar, bombalar patlıyordu, Kordonboyu ve Frenk mahallesi mahşeri andırıyordu. Başkumandanlık, Erkânı Harbiyei Umumiye ve Garp Cephesi karargâhları Bornovadaki villâlara taşınırken, Gazi Mustafa Kemal de, ciddî ve sıcak bulduğu davete lâkayıt kalmıyarak, Lâtife Hanımın, emrine tahsis ettiği Göztepe'deki köşke yerleşti. Lâtife Hanım başka bir eve geçmişti. Gazi, İstanbul'dan gelen gazetecileri, Fransa'nın mümessilleri General Pelle'yi ve bilâhara Franklin Bouillon'u bu köşkte kabul etti. Ben de aziz Ata'yı büyük zaferinden sonra «Vakit» muharriri sıfatiyle bu köşkte tanımak şerefine nail olmuştum.

Atatürk'e çok tesir eden bir söz

Yangının alevleri sönmüş, fakat ateşi küllenmemişti; İzmirlilerin zararı büyüktü. Uşşakizade ailesi de büyük zarlara uğrıyanlar arasında idi. Lâtife Hanım'ın «Büyük zarar görmüş olsak dahi, bizi kurtardınız, bu yeter» yollu bir sözünün Mustafa Kemal'in üzerinde bu ailenin tokgözlülüğü ve asaleti hakkında derin bir tesir bıraktığı Başkumandanın muhitinden sızan sözlerden öğreniliyordu.

Mustafa Kemal eylül sonunda Ankara'ya döndü. Bu sırada Mudanya'da mütareke görüşmeleri oluyor, İstanbul kapılarına dayanmış olan muzaffer ordu sabırsızlanıyor, Mustafa Kemal'in kazandığı zafer, mütehakkim Avrupa diplomasisinin temellerini sarsıyor. Lloyd George devriliyor, Yunanistan kan ve ihtilâl içinde yüzüyor...

Ankara İstiklâl Mücadelesinin büyük kararını vererek padişahlığı ilga ediyor, Ankara'nın murahhasları sulh masasını işgal ediyor, düşmanlarla birlik olan padişah İngilizlere sığınıyor. Bütün bu fırtınalar içinde Mustafa Kemal «evli olduğu vatanı ile» meşguldür; padişahlığın ilgası esnasında halifelik muhafaza edilmişti.

Bu makama vazife ve nüfuz arıyan mutaassıp ve mürteci düşünceliler, Büyük Millet Meclisinin içinde ve dışında pervasızca çalışıyorlar, İkinci Grup adiyle toplanantlar ise vatanın kurtarıcısına karşı sarih cephe almaktan çekinmiyorlardı. Velhasıl Mustafa Kemal iç ve dış gailelerle karşı karşıya idi. Böyle bir zamanda başını kaşıyacak vakti olmıyan bir insan, evlenmeyi düşünebilir miydi; fakat annesi onu gene telkini altında tutuyordu.

Atatürk'le Lâtife Hanım orta sahifemizde tablo halinde verdiğimiz resmi çektirdikleri gün Fethi Okyar'ın hanımı da onlarla beraberdiler. İki eski arkadaş bir de hanımlariyle resim çektirdiler.

Lâtife Hanım, kız kardeşleri Vecihe ve Rukiye Hanımlar ve anneleri, 8 temmuz 1923 günü Çankaya köşkünün havuzlu salonunda, bahçeye açılan kapı önünde.

Yeni evlileri ziyarete gelenler hep beraber resim çektirmekten kendilerini alamıyorlar, Atatürk de arzularını yerine getiriyordu. Bu resim 22 mayıs 1923 günü Çankaya'da çekilmiştir. Atatürk'ün yanındaki genç, Lâtife Hanımın erkek kardeşidir.

Zübeyde Hanımın devamlı telkinleri

Musatafa Kemal, annesini Ankara'ya aldırtmıştı, yaşlı anne yüksek yayladа rahatsızlanmıştı; İzmir'in yumuşak havalı kıyısını tavsiye etmişlerdi. Zübeyde Hanım, Lâtife Hanımın Karşıyaka istasyonu civarında büyük palmiyelerin süslediği bir bahçe içindeki zarif köşkünde ciddî bir bakıma tâbi tutulmuştu. Zübeyde Hanım, misafiri olduğu evin sahibesinden gördüğü eşsiz itina ve hürmetten duyduğu tahassüsü, Başyaver Salih Bey vasıtasiyle oğluna aksettiriyor ve onunla hayatını bağlaması yolundaki isteklerini bildiriyordu. O, arzusunda muvaffak oldu, fakat ecel, onu bu mürüvvetten mahrum bıraktı.

Mustafa Kemal 13 ocak 1923 günü Garp vilâyetlerine doğru seyahate çıkarken, annesi, Lâtife Hanımın şefkatli kolları arasında hayatının son gününü yaşıyordu.

Mustafa Kemal, Eskişehir'i, İzmit'i ve Bursayı ziyaretten sonra annesini de görmek üzere İzmir'e gidecekti; acı ölüm haberi büyük insanın yüreğini İzmit'e gelmeden dağladı; onda her şeyden üstün olan vazife duygusu, annesinin tabutu arkasından yürümesine mâni teşkil etti.

Atatürk istikbal plânlarını açıklıyor

22 ocakta Mustafa Kemal Bursalılarla altı saat süren bir konuşma yapmış, irticaa çatmış ve istikbale ait kurtarıcı plânlarını «Millî Hâkimiyet idaresi» parolasiyle açıklamıştı. Onu heyecan içinde dinlemiş, söylediklerini sahifeler dolusu telgraflar halinde İstanbul'a ulaştırmak için çırpınmış, gecenin geç saatinde yiyecek bir şey bulmak ümidiyle, Bursanın ana caddelerinden biri üzerindeki Madam Brod'un otéline gitmiştik. Bir çok tanıdık simalar otelin salonunda bir masanın etrafında idiler, Gazi'nin ışık dolu fikirlerine inanlarını katıyorlardı. Sofra neşeliydi. İstanbullu bir banka müdürü Raufi Manyas ve muhterem eşi Lâhika Manyas, Erkânı Harb Binbaşısı Cevdet Kerim, muharrir Ethem Hidayet ve Mecdi Sayman ve daha bir çok genç birlikte idik ve gecenin yarısını bulmuştuk. Ansızın kapı açıldı, Gazi salona girdi. Nazik tavriyle, rahatsız etmiyorsa kendisi de neşeli topluluğumuza katılacağını söyledi. Günün meselelerinden başlıyan sohbet, sofradaki hanımefendinin bir suali ile Gazi'nin evlenmesi konusuna kaydı. Nedense, herkeste Mustafa Kemal'i bir yuva sahibi görmek arzusu hâkimdi. İnsanların saadetinin ancak aile saadeti ile tamamlanmış olacağı fikri sohbetin sıklet merkezini teşkil etmişti. Nihayet Gazi de his ve kararını ifşada mahzur görmedi; İzmir'e bu seferki gidişinde, Lâtife Hanımla evlenecekti. Onunla nasıl tanıştığını, hal ve etvarını niçin beğendiğini anlattı; hepimiz sevindik.

Gazi, gençliğinden beri hayattan kâm almayı bilen ve seven bir tabiata sahip olmakla beraber, harb yıllarında cepheden uzak kaldığı pek mahdut zamanlarda, o devrin nazırlarının, erkânının aileleri ile birlikte yaptıkları toplantılarda, kırkına yaklaşmış olmasına ve muhteşem şöhretine rağmen, tevazu ve mahcupluğu ile tanınırmış. Gerek o zamanlar ve gerekse destanî şahsiyeti bütün dünyayı sardığı bugünlerde de onunla hayat, şöhret ve servet arkadaşlığı yapmak istiyen ve etrafından ayrılmıyarak onu kendisine bağlamak istiyenlerin mevcudiyetine rağmen, ilk tanışısında kendisinde alâka uyandırmış olan İzmir'in derin ve mânalı bakışlı kibar kızının yıldızı ile yıldızı birleşmiş, mukadderat hükmünü icra etmişti.

Çankaya köşkündeki havuzlu salonun bahçeye açılan kapısı önünde Atatürk, Uşşakizade Muammer Bey, hanımı ve kızlariyle beraber ayakta görünüyor. Sağdaki resimde Lâtife Hanım, Çankaya köşkünün bahçesinde bir gezinti esnasında. Resim 1923 nisanında ağaçların çiçek açtığı bir gün çekilmiştir. Lâtife Hanım bu bahçede ara sıra tek başına dolaşırdı.

Atatürk İzmir'de nasıl karşılandı?

Kara kış bütün yolları kapamışı, Bursa - Karaköy yolunu aşmanın o günkü şartlar ve vasıtalarla pek mümkün olamıyacağı sanılıyordu.

Birkaç gün daha Bursa'da kalınacak gibi idi. Henüz yataklarımızı ısıtmamış iken, kapılar vuruldu; kafile yola çıkıyordu. Kazancı bayırını, kurt sürülerinin sataşmalarına gülerek aştık. 26 ocak günü trenimiz Karşıyaka'da durdu.

Mustafa Kemal, büyük zaferinden sonra 9 eylülde İzmir'e girişini «Kahraman ordumuza karışarak büroya geldim» diye bir satıra sığdırmıştı. İzmir, o gün, Kordonboyu'ndaki düşman kıtalarını yararak, öncü birlikleri geçerek hükümet konağına inen kurtarıcısını tanıyamamıştı; bu seferki gelişi, kurtarıcı'nın ilk gelişi hükmünde idi. Coşkun halk dalgaları onun yoluna çıkmıştı. Doğruca annesinin mezarına gitti, vazife ile anne sevgisini yine birbirine kattı. «Hâkimiyeti Milliye uğrunda hayatımı vermek benim için vicdan ve namus borcu olsun» diyerek sözlerini bitirdi. Onu karşılıyanlar arasında orta yaşlı, kibar tavırlı bir sima, hususi bir hürmet görüyordu. Rahmetli Siirt Mebusu Mahmut Bey bu zatın Uşşakizade Muammer Bey olduğunu, tören bitince doğruca Göztepe'deki köşklerine gidileceğini ve bizim de köşkün yakınında karargâh için hazırlanan bir konakta kalacağımızı söyledi.

Karargâha tahsis edilen ev de silinip temizlendikten sonra, köşkte evin sahi-

(Devamı 18 inci sahifede)

Uşşakizade ailesi İzmir'in en tanınmış ailesi. Lâtife Hanımın kız kardeşleri Vecihe ve Rukiye Hanımlar da İzmir'in en şık hanımları idiler. Zaman zaman araba ile İzmirde dolaşırlardı. Nikâh günü davetlilere neşe içinde şerbet ve fondan dağıtmışlardı. Yukarıdaki resim İzmir'de araba ile dolaştıkları bir gün alınmıştır. (4 şubat 1923).

8 temmuz 1923 günü gene Çankaya köşkünde çekilmiş başka bir resim. Atatürk, Lâtife Hanımın babası Uşşakizade Muammer Bey, hanımı ve kızlariyle bir arada. Herkes giyinmesine son derece itina ediyor. İyi giyinmesini seven ve bilen Atatürk burada beyaz yeleğiyle çok zariftir.

Hayat

ATATÜRK ve LATİFE HANIM

(Başlarafı 15 inci sahifede)

besi hanımefendinin bizi kabul edeceğini öğrendik. O zamanlar, Türk cemiyeti içinde nadir raslanan münevver bir genç kadın ile karşı karşıya olduğumuzu anladık. Konuşma konusu, beklenen şerefli bir sulh muahedesi üzerinde idi. Goyet sade, fakat kibar bir elbise giyinmişti; onu Garplı kıyafetinden ayıran tek şey, ince ipek bir başörtüsü idi. Zekâ taşan gözleri çehresini doldurduyordu. Nereye indiğimizi sordu, «Yok, olmaz, Karşıyaka'da benim evimde kalacaksınız» diye ısrar etti.

Gece, büyük ailenin sofrasında neşeli bir yemek yedik. Gazi, Muammer Beyle görüşüyordu. Muammer Bey, babası Uşşakizade Sadık Bey, Meşrutiyet yıllarında İzmir'de Hürriyet ve İttilâf Fırkasının başında ve İzmir belediyesini ellerinde tutarak mücadele etmişler... İttihatçılarla araları daima açık ve mücadeleli olmuş. Bahis bu konu üzerinde iken, Gazi'nin nasıl İttihat ve İttilâf mücadelelerinin dışında ve üstünde bir milli birliğin dâvacısı olduğunu sofra başında öğrenen müstakbel kayınbabanın sevinç ve huzuru hudutsuzdu.

Gece, Lâtife Hanımın Karşıyaka'daki villâsında temiz yataklarına kavuştuğumuz zaman, bana düşen odada ve yatakta Gazi'nin annesinin hayata gözlerini kapadığını öğrenince duyduğum heyecanı hâlâ unutamam.

Nikâh gününü nasıl öğrendik?

Göztepe'den ayrılırken Mahmut Beyin, «Ayın yirmi dokuzunda saat beşte çaya davetlisin, külot pantolonla çaya gelinmez, kılık kıyafetini ona göre düzelt!» diye fısıldaması, nikâh gününün ve saatinin de tesbit olunduğunu belli etmişti. Bu kadar katılışsen bir kararı memlekete yayamamak bir gazeteci için ne kadar üzücü idi; ne çare ki, Mustafa Kemal'in kendi hayatına ait kararının nesri mezuniyetinden mahrum bulunuyorduk.

29.1.1923 : Üç gün içinde Beyler sokağında bir terziye normal bir pantolon yaptırabilmiş, kılık ve kıyafetimi bir «çay» a gidecek hale koyabilmiştim. Dört buçuğa doğru kâşte idim. Uşşakizade ailesinin hemen hemen bütün fertlerini orada görmek mümkün oldu. Lâtife Hanımefendinin büyükleri içeride bir salonda idiler. İki daha genç kız kardeşleri, erkek kardeşlerinden rahmetli Ömer misafirleri karşılayıp ağırlıyorlardı.

İzmir Kadısının karşısında...

Köşkün üst kat sofasına kapısı açılan büyücek bir odaya, bir masa konmuş, iki tarafına koltuk ve sandalyeler dizilmişti. Biraz sonra, İzmir Kadısı odaya girdi. Onu Gazi, yanında hayat arkadaşı seçtiği insan takibetti. Müşir Fevzi Paşa, Kâzım Karabekir Paşa asker elbisesi ile odaya girip Gazi'nin tarafına geçtiler. İzmir valisi Abdülhalik Beyi, başyaver Salih Bey odaya davet etti, onlar da Lâtife Hanımın oturduğu tarafta yer aldılar.

Gazi, sivil lâcivert kruvaze bir elbise giyinmişti, başında her zamanki gibi yassı, koyu renkli güzel bir astragan kalpak vardı. Lâtife Hanım da koyu renkli bir rop giymiş ve başını da ölçülü bir şekilde örtmüştü. Bu sade dekor içinde nikâh töreni başlıyordu. Fevzi ve Kâzım Karabekir Paşalar Gazi'nin, Abdülhalik ve Salih Beyler Lâtife Hanımın şahitleri idiler. Muammer Bey gözleri yaşarmış olarak pencerenin yanında yer almıştı, ailenin efradı, maiyet erkânı ve biz, sofayı doldurduyorduk.

Nikâh kıyılıyor

Ses sada kesilmişti; Gazi'nin Kadıya hitabeden, biraz kısık, vakur sesi duyuldu :

— Efendi Hazretleri, biz, Lâtife Hanımla evlenmeye karar verdik, lâtfen muamelei lâzimesini yapar mısınız?...

Bu hitabı büyük dikkat içinde dinliyen Kadı Efendi, Lâtife Hanıma döndü ve sordu :

— Hanımefendi, on dirhem gümüş mihri müeccel ve aranızda takarrür eden mihri muccel ile hazırı bilmeclis Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretleriyle tezevvücü kabul ediyor musunuz?

— Kabul ettim, cevabını alan Kadı efendi, bu sefer de Gazi'ye dönerek aynı suali iradetli, Gazi de :

— Kabul ettim, deyince, hayatının en şerefli bir hizmetini başarı ile yaptığına sevinen Kadı Efendi cüppesinin kollarını süratle sıvayarak ellerini göğe doğru kaldırdı, yeni evlilerin saadet ve sıhhatine ve bu izdivacın vatanımız için de müteyemmen olmasına duaya hazırunu davet etti. Duadan sonra, gözleri yaşaran Müşir Fevzi Paşa'nın Mustafa Kemal'i tebrik edişinde heyecanını hiç unutamam. Hayatında Gazi'nin bu kadar yakınında bulunmasına rağmen hiç bir lâübalilik göstermemiş olan Müşir, sevincinden Gazi'nin arkasını sığıyor, onu kutluyor ve belki de bu izdivacın Mustafa Kemal'in fırtınalar ve simsekler içindeki hayatını bir sükûn merhalesine bağlamasını ümit ve temenni ediyordu. Şu anda, Lâtife Gazi Mustafa Kemal Hanımefendinin iki kız kardeşi, misafirlere elleriyle çaylar, şekerlemeler, fondanlar ikram ediyorlardı.

Naşit Uluğ

Köylülerin arasında

Yukarıda : Atatürk şubat 1923 te Erçama'ya yaptığı seyahatte Lâtife Hanım ve General Kâzım Karabekirle beraber. O gün Lâtife Hanım köylü çocuklarına çikolata dağıtmıştı. Aşağıda : Atatürk aynı sene mayısta Çanakkale'de bahçedeki çadırın önünde.

Meçhul şehidi ilk ziyaret

Yukarıdaki resim : 30 ağustos 1924 te Meçhul Şehidin Mezarı önünde bir ihtiram duruşu. Atatürk'ün yanında General Kâzım Özalp, Lâtife Hanımın yanındakiler : General Kâzım Karabekir ve İsmet İnönü. Sağdaki resim : Atatürk'ü Lâtife Hanımla beraber Mersin'e yaptığı bir seyahatte gösteriyor. (17 Mart 1923).

Gazeteler ne yazmıştı?

30.1.1923 tarihli «Vakit» Anadolu Ajansının nikâh törenine ait haberini verirken, İzmir'den yolladığım malûmata, Ankara'dan da aldığı bilgileri katarak şu yazıyı yazmıştı :

«Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerinin Uşşakizade Muammer Beyin kerimeleri Lâtife Hanımefendi ile akitleri icra edilmiştir. Paşa Hazretleri, bu akitle, merhum validelerinin son arzusunu yerine getirmişlerdir. Paşa Hazretlerinin bir aile teşkil etmesi merhume için en büyük emel hükmünde idi; İzmir'e icra ettiği seyahatin bir saiki, rahatsızlığına mebni tebdili hava olmakla beraber, diğer saiki de müstakbel gelinini görmek arzusu idi. Millete yetiştirdiği pek yüksek meziyetli evlâdı için misli nadir bir ana muhabbeti besliyen ve pek hassas olan merhume, müstakbel gelinini, evvelâ giyaben severek ailenin biran evvel teşekkülünde ısrar etmiş, sonra İzmir'de görünce büyük bir muhabbet bağlamıştır.

Lâtife Hanımefendi, pek müstesna hasletlere maliktir. Avrupanın her tarafını gezmiş, görmüş, anlıyarak tanımıştır. Fransız, İngiliz ve Alman lisanlarına pek esaslı bir vukufu vardır. Musikide büyük bir behreye maliktir. Türkçe'yi pek iyi yazarlar. Uşşakizade Halit Ziya Beyefendi Türkçeleri ile iyice meşgul olmuş ve Lâtife Hanımefendide yazı hususunda bir istidat olduğunu görmüştür. Lâtife Hanımefendiyi tanıyanlar, zekâsı, azim ve iradesi hakkında pek takdirkâr bir lisan kullanmakta ve pek hararetli bir vatanperver olduğunu da söylemektedirler. Bütün millet, Mustafa Kemal Paşa Hazretlerinin bu evsafı hâiz bir hayat refikası intihap ve aile teşkil etmelerine sevinçle alâkadar olacak ve bu akdin müteyemmen olmasını can ü gönülden temenni edecektir.»

Hayat'ın hikâyesi

SEFEF ZARLAR

YAZAN: ELLERY QUEEN

ÇEVİREN: ADNAN SADRİ

DEHŞETLİ bir yağmur başlamıştı. Birkaç dakika içinde yol boyunca kalın bir çamur tabakası biriktı.

Mark Haggard, direksiyonu güçlükle idare ediyor, küçük kaptıkaçtı çamurlara bata çıka ilerliyordu... Nikki Porter, polis müfettişi ve ben arka koltukta oturuyorduk.

Ben biraz evvel, polis müfettişiyle konuşurken sözü Haggard'lardan açmıştım. Jim Haggard polis müfettişinin en eski dostu ve patronuydu. Polis Akademisi'nden beraber mezun olmuşlardı. Sonra Jim ilerlemiş, müfettişi yanına almıştı. Kırk sene evvelki hikâye idi bu ! Jim'in Cora Maloney ismindeki güzel kızla evlenmesi de o seneye tesadüf etmişti. Tam kırk sene evvel, 1911 de...

Polis müfettişi, sigarasını arabanın penceresinden dışarı fırlatırken müteessir bir sesle mırıldandı :

— Yazık oldu Jim'e... Çok yazık oldu... Daha yaşaması lâzımdı o çocuğun, Ellery... Zaman ne çabuk geçiyor !... Öteli on sene olmuş, haberim yok. O zamandan beridir ne Mark'ı, ne Tracy'yi, ne de Malvina'yı görebildim... Kısmet bugünmüş. Mark birdenbire kaptıkaçtıyla karşıma çıkıverdi !...

Şöyle cevap verdim :

— Ben de bu tesadüfe pek memnun oldum doğrusu ! Dostlarımızı uzun zamandır ben de görmüyordum. O zaman Mark'la Tracy küçücük birer afacandı. Malvina da bebekleriyle oynuyordu !

Direksiyonda/ki Mark'a hitabettim :

— Annen Cora'ya da hiç tesadüf ettiğim yok Mark ! Sıhhati iyi mi ?

Mark, ufak bir çukuru atlamak için direksiyonu sağa kırarken dişlerinin arasından homurdandı :

— Annem cehennemde !...

— Ne dedin, Mark ?

— Cehennemde dedim !...

Polis müfettişi, havayı yumuşatmak için lâfa karıştı :

— Sen sağ ol Mark. Ne zaman öldü anneciğin ?

— İki sene evvel !

— Yine o evde mi ?...

— Başka nerede olacak !

Polis müfettişi soğuk soğuk güldü. Mevzuu değiştirmek için sözü babasına getirdi :

— O büyük mirasa konduktan sonra baban biraz kendini kaybetmişti galiba Mark.

— Zaten evvelden akıllı mıydı !.. Delinin biriydi ! Biz hepimiz deliyiz be !... Baştan aşağıya deli !...

— Köşk çok uzak mı Mark ?...

— Yarım saat çeker !

Nikki köşede uyukluyordu. Gözlerini açtı :

— Sisin köşk periliymiş, öyle mi Mark ?...

— Öyledir !...

— Anlatsana biraz.

Mark ters ters söylendi :

— Neyini anlatacağım ! Eskiden içinde beş kişilik bir aile varmış. Karı - koca ve üç yetişmiş çocuğu... Çocukların ikisi erkekmiş. Ava giderlermiş. Bir gün babalarının cesedi silâh odasında bulunmuş. Göğsünden vurulmuş bir halde... İntihar etti sanmışlar. Kimse bunun, maharetle işlenmiş bir cinayet olduğunu anlıyamamış. Polis bile !...

Mark, tüyler ürpertici bir kahkaha attı :

— Ondan sonra köşkün ismi perili çıkmış ! Öldürülen adamın ruhu mu dolaşıyormuş, neymiş !...

Sordum :

— Peki, bu cinayet nasıl olmuş da böyle gizlenebilmiş dersin Mark?

— Ha, ha !... Bundan kolay ne var !... Herifin oğullarından biri doktormuş, öbürü de mezarcı !... Doktor, sahte bir gömülme ruhsatı vermiş. Mezarcı da götürüp gömmüş !... Fakat ortadaki üç delile ne demeli ? Bu üç delilin esrarını çözecek çıkmadığı takdirde cinayetin aydınlanmasına imkân yok !

— Demek cinayetin delilleri de var ?... Neymiş bunlar Mark ?

— İki tane 38 lik tabanca. Bir çift tavla zarı...

— Neden iki tabanca ? İkisiyle de ateş edilmiş mi ?...

— Hayır. Yalnız bir tanesiyle ateş edilmiş. Bir tek kurşun atılmış. O kurşun da adamı gebertmiş !

— Zarlar ?

— Onlar da cesedin elinde bulunmuş !...

— Bu hâdise kaç sene evvel cereyan etti demiştin Mark ?...

— On sene evvel !

Genç kız Nikki'nin sesi tekrar duyuldu :

— Mister Mark, sız üç kardeşiniz, değil mi ?

— Öyle olacak !

— Birinciz kız, ikiniz erkek mi ?

— Tabii.

— Siz iki erkek ne iş yapıyorsunuz ?...

— Ağabeyim doktor ! Ben de mezarcı !...

O sırada üst üste çakan şimşek genç kızın sarımsı yüzünü aydınlattı.

Mark Haggard, direksiyonu sinirli sinirli sağa sola kırarak gaza bastı...

Nihayet, köşk büyük bir karartı halinde uzakta belirdi. Biraz sonra önünde durduk. Mark, ceketinin yakalarını kaldırarak kapıya koştu. Tokmağı güm güm vurdu.

— Çabuk ol Malvina ! Yağmurdan gebereceğiz !... Aç şu pis kapıyı !...

Nikki, müfettiş ve ben saçağın altına koştuk. Kapı gıcırdıyarak açıldı. Sarı benizli bir genç kız, sol elinde titrek bir şamdanla göründü. İnccecik sesi duyuldu :

— Işıklar söndü Mark. Etrafı göremiyorum. Lâmbaları da bulamadım! Korkuyorum!

Mark hızla kızı itip içeri daldı.

— Çekil karşımdan sersem! Sen şaten neyi bulabilirsin ! Misafirleri yukarı çıkar. Ben lâmbaları alayım.

Üçümüz kapıdan girdik. Mark karanlıkta kayboldu. Ben kıza döndüm :

— Beni tanıdınız değil mi? Babanızın arkadaşı Ellery'yim ben...

Kız, korkak korkak :

— Hayır... diye cevap verdi.

Merdivenlerden yukarı kata çıktık. Her taraf buz gibiydi. Mark çok geçmeden elinde lâmbayla göründü.

— Kardeşim bir hastasına gitmiş. Hizmetçiler ortada yok ! Bu kız da birşey beceremez ! Ne şömineyi yakmış ! Ne yemek hazırlamış ! Karnımız aç ! Ne de susuzluğumuz !... Buktık bu kızın pısırık halinden !... Ben şimdi birşeyler hazırlıyayım !...

— Önce şu tabancalarla zarları görelim mi Mark ?...

— Şimdi getiriyorum !

Odadan çıktı. İki dakika geçmeden elinde bir tutuyla geldi.

— İşte şunlar 38 lik tabancalar. Şu ufacık kutuda da zarlar var !...

Ben önce ufacık zar kutusunu aldım. Üzerinde bir yazı gördüm. Okudum : «Sevgili babamıza 40 ıncı evlenme yıldönümü hâtırası»...

Düğmesine dokunup kutuyu açtım. Bir çift sedef zar ! Mark :

— Bu zarları, babamın elinde bulduk. Bunlar antikadır. Roma İmparatoru Caligula'ya aittir. Babam zarla kumar oynamasını çok severdi. Arkadaşlariyle her akşam kumar oynardı. Bu kıymetli zarlarını da oturduğu koltuğunun hemen arkasındaki kitap rafında muhafaza ederdi. O akşam kurşunu kalbine yer yemez yerinden güçlükle doğrulabilmiş ve raftan bunları almış. Sonra tekrar iskemlesine yığılıp ölmüş ! Bunları elinde sımsıkı tutuyor bulduk ! dedi.

— Neden bunları eline almış ?!

— Çünkü ölürken polis için bir ipucu bırakmak istemiş ! Biliyorsunuz, kendisinin böyle şeyler üzerinde büyük ihtisası vardı. Âdeta cinayet mütehassısıydı ! Onun için öldürken bile zanını dişine takıp bu zarları eline almış ! Bunların cinayeti aydınlatması lâzım !

— Peki, tabancalar boş muydu, dolu muydu ?

— İkisi de boştu. Sade bir taneşiyle ateş edilmiş, sonra ikisi de temizlenip raflarına konmuş !...

— Mark, beni babanın öldürüldüğü silâh odasına götürür müsün ?...

Hep beraber aşağıya indik.

— Tabancaların durduğu yeri göster Mark.

— Bir tanesi, kapıdan girince sağ taraftaki 1 numaralı rafta duruyordu. Öteki, yine kapıdan girince sol taraftaki şu 6 numaralı rafta...

— Kurşun kapı istikametinden mi atılmıştı ?

— Evet. Tastamam kapıdan atılmıştı !

— Pekâlâ sen şimdi git yemeği hazırla. Siz de doğru yukarı çıkıp, sıcak odada oturun, çocuklar. Ben silâh odasında biraz tetkikat yapacağım !...

Dediklerimi yaptılar.

Bir saat sonra zarlar elimde yavaş yavaş yukarı çıktım. Salona girdim.

— Mesele halledildi çocuklar... dedim.

Herkes heyecanla nefesini tuttu. Mark'ın ağabeyi Doktor Tracy de hastasından dönmüştü. O da, sararmış bir yüzle bana baktı.

Soğukkanlılıkla devam ettim :

— Bir saatten beri aşağıda zar atıyorum ! Bu zarlarda öyle bir keramet var ki, yüz defa atsan yüz defasında da zarın bir tanesi hep 6 geliyor. Meselâ bir ihtiyorsunuz, 6 - 5 geliyor... Bir daha atıyorsunuz, 6 - 3 geliyor... Bir daha yuvarlıyorsunuz, 6 - 4 geliyor... Bu 6 neyi anlatmak istiyor dersiniz ?... Kaptan girince 6 numaralı rafı ! Demek ki, kaatil kapıdan girince soldaki 6 numaralı rafta duran 38 lik tabancayı almış ve ateş etmiş! Neden soldakini almış ?... Çünkü kaatil solakmış da ondan !... Solaklar, her zaman solu doğru davranırlar... Şimdi gelelim ikinci perdeye ! Siz iki kardeş sağ ellerinizi kullanıyorsunuz. Solak değilsiniz. Kız kardeşiniz Malvina ise maalesef solaktır ! Bize kapıyı açtığı zaman şamdanı sol elinde tutuyordu. Şu halde, on sene evvel babanızı vuran kaatilin, Malvina olması lâzım !...

Salonda bir ölü sessizliği oldu. Kimse nefes almıyordu... Konuşmama devam ettim :

— Fakat... Kaatil, Malvina da değil !...

Mark'a döndüm :

— Çünkü babanız sağdır Mister Mark Haggard ! Hattâ annenis de ! Dün, mart ayının son günüydü. Bugün nisan 1, değil mi !... İyi rol yaptınız. Az kaldı nisan balığını yutuyordum !

Mark'a yaklaşıp omuzunu okşadım :

— Bir tek hata yaptın Mark ! Zar kutusunun üzerindeki «40 ıncı evlenme yıldönümü hâtırası» yazısını değiştirecektin ! Baban 1911 de evlenmişti. On sene evvel öldürüldü, dedin. Yani 1941 de, Demek ki, evlendikten sonra 30 sene yaşamış. Halbuki, zar kutusuna göre 40 ıncı evlenme yıldönümü kutlanmış. Şu halde annen de, baban da sağ Mark! Çıkar bakalım şunları ortaya, bir kucaklaşalım !!...

Herkesin bir anda attığı kahkahalar koca salonu çın çın öttürdü. Kendimi omuzlar üstünde bulduım.

Sinema Haberleri

İngiltere'ye yerleşti — Genç İngiliz sahne rejisörü Peter Hall ile evlendiğinden beri Hollywood'dan uzaklaşan Leslie Caron bugünlerde İngiltere'de «Anna» adlı bir filme başlıyacak. Aktrisin buradaki rolü için saçlarını sarıya boyaması icabediyor... «Anna»yı bitirdikten sonra, Leslie, Maurice Chevalier'nin hayatına ait bir filimde Mistinguette'i temsil edecek...

Yeni projeler — Elizabeth Taylor bir senelik istirahatten sonra, yeniden çalışmaya başlıyor. Şimdilik en mühim porje; kocası Mike Todd'un sermayesiyle çevrilecek olan «Don Kişot»... Cervantes'in ünlü eserinin bu yeni versiyonunda Liz ile meşhur Fransız komiği Fernandel beraber oynıyacaklar. İki yıldız bu münasebetle geçenlerde bir gece Paris'te buluştular.

Değişti mi? — Jayne Mansfield altı aya yakın bir zamandan beri stüdyolardan uzak kaldıktan sonra, önümüzdeki haftalarda tekrar çalışmıya başlıyacak. Sarışın yıldızı yeni yeni filimler bekliyor. Fakat Jayne'e «Adem ile Havva» filminde «Havva»yı temsil etmesi için teklif yapan Hollywood prodüktörü henüz bir cevap alamadı.

Durmadan çalışıyor — Geçen..ay «Kaçak Yolcu» (Le Passager Clandestin) filmini tamamlıyan Martine Carol, şimdi de Amerikalı rejisör Robert Aldrich idaresinde «Altıya Biri» (Six to One) adlı yeni bir kordele çeviriyor. Berlin'de altı hafta zarfında çekilecek olan bu filimde cazibeli Fransız aktrisi, Amerikalı Jeff Chandler ve Jack Palance ile beraber görülecek.

"Güzel ol ve sesini kes,, — Mitralyözlü sarışın «güzel» Fransa'nın genç kabiliyetlerinden Mylène Demongeot'dur. Cazip yıldız, Henri Vidal ile beraber «Güzel Ol ve Sesini Kes» adlı yeni bir filimde oynuyor. Mylène daha önce «Bonjour Tristesse» de rol almıştı.

Yeniden buluştular — Burt Lancaster ve Deborrah Kerr «İnsanlar Yaşadıkça» dan beş sene sonra yeniden buluştular. «Ayrı Masalar» (The Separate Tables) adlı bu kordelenin prodüktörlüğünü Burt Lancaster yapıyor. Ayrıca, Rita Hayvort'un da filimde Burt ve Kerr ile beraber mühim bir rolü var...

İsveç tatili — Son defa «Ağlıyan Mimi» (Screaming Mimi) adlı filimde bir strip-tease dansözü olarak görülen Anita Ekberg biraz istirahate çekilmeğe karar vermiş... İstirahat günlerinde daha ziyade İsveç'te annesi ve kardeşleriyle beraber olmayı tercih eden Anita «Harb ve Sulh»un Stokholm'daki gala gecesinde «şeref misafiri» idi. İsveçli yıldız gelecek ayın ortalarında memleketinden ayrılarak Hollywood'da yeni filme başlıyacak.

Vücut Güzelliği Kâbi Değil

makyajınızı

Havilland
PUDRALARI ile

tamamlayınız

Makyajınızı her zaman dikkat ve itina ile tamamladığınıza kani misiniz? Yarım bırakılmış bir makyajın uyandıracağı kötü intibaı hiç bir şey gideremez. O halde HAVİLLAND pudrası kullanıyormusunuz? Çünkü şık ve alımlı bir kadının tualeti ancak gayet ince olarak hazırlanan ve mesamatınıza kadar nufuz eden HAVİLLAND pudrası ile tamamlanır.

Radar Reklam

HAVİLLAND pudraları gece ve gündüz için dokuz ayrı renk halinde seçiminize amadedir.

KALPAZANLIK KOLEKSİYONU

hiç böyle TÜRK PULLARI *gördünüz mü?*

SAHTE PULLAR — Kalpazanlar sadece para değil, sahte pul da basarlar. Bu hususta yalnız nadir pulları taklidetmezler, bazan yukarıdaki Türk pullarında olduğu gibi yepyeni pullar da icadederek piyasaya sürerler. Birinci sınıf kalpazanlık işlerinde hakikisi ile sahtesini ayırdetmek son derece güç ve uğraştırıcıdır.

Harbden önce piyasaya sürülmüş 100 marklık sahte bir Alman banknotu.

MİKROSKOP — Dr. Adler'in laboratuvarındaki çok hassas müteaddit mikroskoplardan biri. Sahte olduğundan şüphelenilen her türlü baskı, önce bir mikroskop muayenesine tâbi tutulur.

ALETLER — Kalpazanların kullandığı aletlerden bazıları: Ham demir, boya, mengene, maden eritme kabı, kapçe ve kalp madeni parayı galvanize etmek için kullanılan elektrik bataryası.

EVET, yandaki resme bakınız. Hayatınızda hiç böyle Türk pulları gördüğünüzü hatırlıyor musunuz ?... Asla, değil mi ? Yalnız siz değil, bu pulları belki de Türkiye'de hiç kimse görmemiştir. En meraklı koleksiyoncuların ellerinde de bu pullardan bulamazsınız.

Yalnız bir kişi müstesna... Holânda'da Dr. Adler isminde bir zat. Netekim yandaki sözde Türk pulları bugün Dr. Adler'in koleksiyonunda bulunmaktadır.

Sözde Türk pulları diyoruz. Çünkü Türkiye postaları şimdiye kadar böyle bir pul çıkarmış değildir. Vakaa yeryüzünde şimdiye kadar birçok sahte pullar basılmıştır. Fakat bu sahte pullar, hakikilerine benzetilmek suretiyle taklidedilmiştir. Halbuki bu güya Türk pullarının hakikileri de yoktur. Taklitçiler bunları tamamen hayallerinden uydurup meydana çıkarmışlardır.

Bunun için Dr. Adler'in koleksiyonundaki bu sahte Türk pulları dünya kalpazanlığının en nâdide nümunelerinden addedilmektedir.

Mamafih doktorun Lahey'deki koleksiyonunda daha buna benzer ne sahtekârlık, ne kalpazanlık nümuneleri vardır. Çünkü Dr. Adler yeryüzünün tanınmış kriminoloji mütehassıslarındandır ve kendi kurduğu «Milletlerarası Kalpazanları Takip Bürosu» nun başkanıdır.

Dr. Adler'in dosyalarında hepsi sahte olmak üzere yüz dört memleketin çeşitli kâğıt ve madenî paraları, pasaportları vardır. Bir broşür neşrederek son kalpazanlık vakaları hakkında bilgi verir. Muhtelif memleketlerde kalpazanlara verilen cezalar ve bu mevzuda her türlü malûmat bu broşürde yer alır. Broşür muhtelif memleketlerin millî bankalarına ve bütün dünyadaki polis makamlarına gönderilir. Bu fotoğraflar Dr. Adler'in geçenlerde halka açılan müzesinde çekilmiştir. Halen sahte banknot imal etmenin dört yüz muhtelif çeşidi olduğunu söylersek halkı bu mevzuda aydınlatmanın ne kadar lüzumlu ve faydalı olduğu kendiliğinden meydana çıkar.

SAHTE — İngiliz parasının güvenliğini sarsmak için İkinci Dünya Harbi'nde Almanya'da basılmış İngiliz banknotları. Beş sterlinden yukarısı tedavülden kaldırılınca bunlar işe yaramamıştır.

Kıraliçenin Resmini Çekmeyin

Kış sporları yapmak üzere İsviçre'nin meşhur dağ şehri Saint Moritz'e giden İran Kıraliçesi Süreyya, burada İsviçreli bir kayak mütehassısından hususi dersler alarak ski bilgisini ilerletmektedir. Gündüzleri umumiyetle kaldığı otelin ski sahasında kar üzerinde uçarcasına kaymayı öğrenmekle geçiren bu harikulâde güzel Kıraliçe, bazı akşamlar da dostlarının davetlerine icabet etmektedir. Yukarıdaki resimde, Kıraliçe yakın birkaç dostu ile Avusturyalı meşhur fabrikatör Mandell'in davetinde görülüyor. Kıraliçenin resmini çekmek istiyen fotoğrafçılara itiraz makamında elini uzatan Mandell senelerce evvel aktris Hedy Lamarr ile evlenmiş ve yıldızın çıplak sahnelerinin bulunduğu «Ekstase» filmini toplatmıştı. Yanda Kıraliçe kardeşi Bij ile (arkasında) görülmektedir.

ESKİ ALBÜMDEN BİR YAPRAK

Bir Zamanlar Bir Göksu Mesiresi Vardı...

Bir zamanlar, zevkine düşkün, şair ruhlu, tabiata ve güzelliğe âşık İstanbul halkının birinci sınıf mesiresi [illegible] Göksu, yavaş yavaş bu vasfını kaybetmekte, mazinin tatlı hâtıraları arasına karışıp bizden uzaklaşmaktadır. İstanbulun mavi semasını yumuşak ve tatlı sularında bir ayna gibi aksettiren Göksu, adını bu hususiyetinden almış ve iki tarafını kaplıyan ağaçlık, koru ve köşk bahçelerinin renginden de yeşil hareler alarak bambaşka bir güzelliğe sahip olmuştur.

Divan edebiyatına giren, şarkılar, şiirler, gazeller ilham eden Göksu, şehrin ekâbirinden fakir halkına kadar herkesi mest ve memnun eder, büyülü güzelliği ile en ağır başlı insanları şahsiyetinden uzaklaştırır, mağmum ve mahzun olanları elem ve kaygılarından kurtarır, onlara başka bir ömür, başka bir âlem yaşatırdı. İç açan, gönül çeken Göksunun yeşil oyalı mavi sularında sandal sandala, kürek küreğe, şehhar gözlü, beyaz yaşmaklı güzeller, feraceli, maşlahlı, yarı baygın, mahmur hanımlar; daima meftun, daima hicranlı ve içleri dolu erkekler; renkli, canlı, hisli bir sel halinde ağır ağır akıp geçerken ansızın, geniş gölgeli ağaçlıklara gizlenmiş bir gruptan yakıcı bir gazel yükselir, saz sesleri buna tempo tutarken, bir başka köşeden coşkun bir çiftetelli ve kıvrak zil şıkırtısı ruhlara bir oynaklık, bir başka canlılık verirdi.

İstanbullu şair ve bestecilerin başlı başına bir mevzu olarak ele almalarının, halkın ona gösterdiği meftuniyetin sebebi Göksunun bir «Mesireler güzeli» olmasıydı.

Bugün, bir zamanlar pek meşhur olan Göksu testilerinden almağa, ayrı bir lezzeti olan mısırlarından tatmağa ve tatil günlerinde sandal gezisi yapmağa gidenler, çok değişen insan zevkleri yüzünden, o eski lezzeti, o eski âlemi buluyorlar mı ? Bilinmez. Fakat Göksu yine yeşil oyalı, mavi bir deredir ve hâlâ üzerinde maziden kalan bir gazelin tatlı nağmesi titrer.

İŞE GÖRE BOYA

Boya işleriniz için bu markaları ısrarla arayınız...

DYO'nun BOYALARI :

SADOLUX : Sentetik oto boyası
KİNOX : Dahili eşya boyası
DYOLUX : Harici sentetik boya
DYOLİN : Harici bina ve Doğrama
DYOMAT : Dahili mat boya
YAŞARİN : Vernikli dahili boya

DYO'NUN VERNİKLERİ ;

No. 1 Kristal Vernik
No. 5 Superfin Vernik
No. 24 Flatting Vernik
No. 26 Copal Vernik

Reklâm Moran A. Ş.

dyo

DURMUŞ YAŞAR ve OĞULLARI
Boya ve Vernik Fabrikası - İzmir

BİR ŞEHİR

Roman : 10

YAZAN : ERSKINE CALDWELL

ÇEVİREN : ADNAN ERİM

DELİKANLIYA iyice sokuldu :

— Biliyor musun Mike... dedi. Birkaç sene evvel ne iyi arkadaşlık ediyorduk. Bahçede beraber oynuyorduk. Birbirimizden hiç ayrılmıyorduk. Halbuki şimdi sen bir tarafta, ben bir tarafta !

— Evet, öyle oldu.

— Neden öyle oldu Mike ?

— Çünkü o zaman sen kız gibi değildin Louellen. İkimiz de çocuktuk. Bir şeyden haberimiz yoktu. Şimdi de ben seni hep o günlerde olduğun gibi görüyorum. Onun için böyle oluyor...

— Şimdi artık beni hiç sevmiyor musun Mike ?... Beni bir sinemaya götürmek istemez misin ?...

Mike, Louellen'in yüzüne bakmadan:

— Nasıl olur Louellen ! Seni nasıl sinemaya davet edebilirim !?... dedi.

— Neden edemezmişsin ?

— Çünkü sen Louellen'sin !

— Ne olurmuş Louellen'sem ?!...

— Bilmem !... Hiçbir şey olmaz... ama benim şimdi çok işim var. Hemen eve gitmeliyim. Haydi hoşça kal !...

Kaşarak uzaklaşmıya başladı. Louellen arkasından seslendi :

— Dur Mike ! Biraz dur ! Birşey söyliyeceğim !...

— Sonra... Şimdi işim var benim...

■

O günden sonra Louellen, Mike'ı her gün gördü. Çünkü ikisi de aynı sınıfta idiler. Fakat Mike ona hiçbir zaman yaklaşmadı, O da tekrar bir teklif yapmak fırsatını elde edemedi.

Haziran ayı gelip çattı. Okul bitiyordu. Diploma alacaklardı. Bu münasebetle bir son sınıf partisi tertibedildi.

Louellen yine ümitlendi. Belki Mike, belki Jimmy, belki de başka bir çocuk onu bu çaya davet ederdi.

Annesi ona incecik tülden gayet güzel bir tuvalet hazırlamıştı. Beyaz pabuçlar, naylon çoraplar almıştı.

Hayatında ilk defa dekolte bir tuvalet giyecekti. Aynanın karşısına geçip kendini imrenerek seyretti. Bu tülün içinde, kabarık göğüsleri hemen hemen yarı yarıya meydanda kalıyordu !...

Günler süratle geçip gitti. Partinin verileceği tarih yaklaştı. Hiçbir erkek arkadaşı Louellen'i davet etmedi !...

Genç kızın ağlıya ağlıya gözleri yumruk gibi şişti ! Niçin onunla kimse arkadaşlık etmiyordu ? Bu kadar çirkin miydi ?... O kadar ağladı ki, erkek arkadaşı olsun olmasın, annesi onu zorla bu partiye göndermiye karar verdi.

— Yalnız başına gideceksin Louellen !... dedi. Elbet yanına birisi gelip oturur. Ağlama bakayım ! Sil gözlerini!

Louellen, annesinin dediği gibi yaptı. Süslenip püslenip partiye yapayalnız gitti. Bir iskemleye oturdu.

Herkes çiftler çiftler gelmişti. Onun gibi tek başına oturan bir tek kişi yoktu ! Caz, gayet oynak parçalar çalmıya, çiftler de neşeli neşeli dansetmiye başladı. Fakat Louellen'in yanına gelen yoktu. Hattâ başını çevirip yüzüne bakan bile olmuyordu !

Louellen kızardı, bozardı. Oturduğu yerde ne yapacağını, nasıl hareket edeceğini şaşırdı.

Saatler bir türlü geçmek bilmiyor, tek başına böyle oturmak tahammül edilmez bir işkence halini alıyordu.

Gece yarısı oldu. Nihayet Louellen'in sabrı tükendi. Oturduğu yerde patlıyacaktı ! Yerinden fırlayıp kalktı. Kapının kenarında grup olmuş erkeklere doğru yürüdü. Erkekler onun yaklaştığını görünce sanki kaçmak ister gibi davrandılar. Louellen birini yakaladı. Bu Marvin Gunnison'du.

— Marvin !...

Delikanlı salonun ortasına doğru yürümek üzereydi. Louellen'in yüzüne böyle bir baktı.

— Ne var Louellen.

— Şey... Marvin... Kimse beni dansa kaldırmadı. Neden kaldırmıyor ?

— Kiminle geldin bu akşam ?

— Yalnız geldim.

— Nasıl olur Louellen ? Herkes bu akşam arkadaşiyle geldi. Kim, hangi arkadaşiyle geldiyse onunla dansediyor. Biliyorsun ya, âdet böyle !

— Ama benim arkadaşım yok. Ne olur benimle bir defa danset Marvin !

Marvin, imdadına yetişecek birisini arar gibi etrafına bakındı. Herkes kendi âlemindeydi.

— Louellen, niçin anlamıyorsun ?... Biliyorsun ki, bu imkânsız ! Davet ettiğim kızdan başkasiyle dansedemem !

— Marvin, benimle bir kerecik dansedeceğini söyle ! Bir kerecik, ne olur ?

Delikanlının kolundan yakaladı. Biraz daha yaklaşıp vücudunu vücuduna dokundurdu.

— Haydi Marvin !...

— Louellen, ben de istiyorum ama

DE YEDİ KADIN

imkânsız! Sana anlatıyorum, bu partiye bir kız arkadaş davet ettim. Hep onunla dansetmeğe mecburum! Seninle dansettiğimi görürse kızar! Anlamıyor musun?...

— Anlıyorum ama, kimse benimle dansetmiyor! Ne yapayım ben?...

Orkestra tekrar başlamıştı.

— Affedersin Louellen, arkadaşım beni bekliyordur!

Gunnison, Louellen'in elinden kurtulup kalabalık arasına karışıverdi.

Louellen, hıçkırıklarını güç zaptederek salondan dışarı fırladı. Kapının önünde çimenlerin üzerine yığıldı. Bir müddet hüngür hüngür ağladı. Sonra bitkin adımlarla evinin yolunu tuttu...

■

Ağustosun ortasında sıcak bir gündü.

Cheney Shipman, nar rengi spor otomobiliyle Claremore'a fırtına gibi girdi. Otelin önünde durmadan önce, ortadaki meydanda cakalı birkaç tur yaptı. Sonra durdu. Çevik bir hareketle arabanın kapısını açtı. Dışarı atladı. Mağrur tavırlarla sağa sola bakındı. Ortalarda pek kimse görünmüyordu. Otelin merdivenlerini yavaş yavaş çıktı. İçeri girdi.

— Bir oda istiyorum. Bir hafta kalacağım... dedi.

İsmini yazdırdı. Anahtarı alıp yukarı katlara çıktı. Biraz sonra, saçları taranmış tertemiz, tıraş olmuş bir halde, aşağıya indi. Otelin önündeki gölgelikte durdu. Ellerini pantolonunun ceplerine soktu. Claremore'un güzellerini görmek üzere etrafı söyle bir süzdü.

Kısa kollu gömleği, sarı kordeleli geniş kenarlı hasır şapkasiyle, buranın yerlisi olmadığı ilk bakışta göze çarpıyordu. Piyasaya çıkmış Claremore'un genç kızları ikişer, üçer kişilik gruplar halinde önünden geçmiye başladılar. Hiçbiri de kaçamak nazarlarla delikanlıya bakmadan yapamıyordu. Hepsinin içinden, «Bekâr olsa da evlensek...» diye düşündüğü belliydi!... Hattâ bazıları açıkça gülümsüyordu bile!...

Cheney, yarım saate yakın bir zaman otelin önünde kızları seyrettikten sonra gördüklerini kâfi buldu. Son geçen grupun içinde kuzguni siyah saçlı, mütenasip endamlı genç kızı pek cana yakın bulmuştu!

Kuzguni siyah saçlı genç kız, gülümsememişti. Lâkin ümit veren nüfuz edici nazarları gülümsemeden çok daha derin bir mâna ifade etmişti!...

Cheney, genç kızı takibedip yanına yaklaşmayı, ayak üstü hemen tanışıvermeyi düşündü. Fakat belki kızın ağabeysi karşısına çıkar, yol ortasında çirkin bir münakaşa başlardı. Zaten biraz ilerde üç genç ağacın altında durmuş, belli etmeden onun hareketlerini takibediyordu. Bu, gözünden kaçmamıştı. Genç kızların yürüdüğü istikametin aksine dönerek yine elleri cebinde postaneye kadar uzandı. Binaya girince doğru posta müdürü Andy Towers'ın penceresi önünde durdu.

— Merhaba dostum... dedi. Burada bir posta kutusu kiralamak istiyorum. Şu büyüklükte olsun!...

İki elini yanlara doğru açarak istediği büyüklüğü tarif etti. Aşağı yukarı bir metre derinlikte, bir metre genişlikte, âdeta bir sandık istiyordu! Andy zaten müşterinin heybetli cüssesinden şaşalamıştı. Bir de sandık kadar kutudan bahsedince ağzı bir karış açıldı.

— Bizde o büyüklükte posta kutusu yoktur bayım... dedi. Mevcudumuz şu duvarda gördüklerinizdir...

Yabancı, duvara şöyle bir baktı:

— Bunlar kuş yuvasından farksız dostum!... Benim işime yaramaz! Yarım gün içinde bunların hepsi dolup taşar!...

— Öyleyse Washington'daki Umum Müdürlüğe yazmanız lâzım! Hususi bir emir alırsak duvarı deler, bir metre derinliğinde bir kutu yerleştiririz...

— Bu muamele bitinceye kadar aylar geçer dostum! Benim bir dakika kaybedecek vaktim yok! Derhal işe başlamalıyım!

Andy biraz durdu. Sonra düşünceli bir şekilde sordu:

— Kusura bakmayın ama, size niçin bu kadar çok mektup gelecek, merak ettim!...

Cheney, keyifli keyifli gülerek elini posta müdürünün omuzuna koydu.

— Bravo dostum!... Bu, hakikaten merak etmiye değer bir mesele! Yerden göğe kadar hakkın var!...

Katıla katıla gülmesine devam etti.

— Bu suali yalnız sen değil, herkes soruyor dostum! Benim de koltuklarım kabarıyor!... Ama seni görür görmez hakiki bir iş adamı olduğunu derhal anladım!... İkimiz kolayca anlaşabileceğiz, dostum. Bundan sonra merkez bürom Claremore'da olacak! Dünyanın her tarafındaki yüz binlerce müşterimden gelen mektuplar burada toplanacak. Nasıl, iyi değil mi?...

Andy'nin hayreti gittikçe artıyordu.

— Fena değil ama, bu müşterileriniz kimlerdir? Ne gibi şeyler satıyorsunuz?...

— Hoh, hah!... Bu da güzel bir sual! Sen mükemmel bir iş adamı olabilirsin arkadaşım! Bak sana anlatayım!...

Cheney, elini cebine sokup ufak, yuvarlak bir maden parçası çıkardı.

— Şunu görüyor musun dostum!... Bu ufacık şey dünyanın en büyük keşfidir! Bu keşfi de ben yaptım! Anlatabiliyor muyum arkadaşım?!...

Andy hayretle başını salladı.

— Nedir bu keşif?...

— Sana bunun ne olduğunu anlatacağım. Bu suretle sen bu şehirde bu keşfi ilk defa gören adam olacaksın! Ben bunu keşfetmek için senelerce uğraştım. Evet, senelerce! Ve nihayet buldum!... Derhal ruhsatını aldım. Bütün dünyaya satmıya başladım. Dünya yüzünde bunu benden başka kimse yapamaz! Seni büromun Satış Müdürü yapacağım dostum! Nasıl, beğendin mi?... İsmin neydi kuzum, sormıya unuttum...

— Andy Towers.

— Benimki de Cheney Shipman! Demek istediğimi anlatabiliyor muyum, Mister Andy dostumuz? Bu keşfim bütün insanlık âlemi için bir kazanç kaynağı olacaktır! Yüz binlerce kişi bunun sayesinde para kazanacak, zengin olacak!... Onun için bütün gaz kumpanyaları peşimde dolaşıyor! Bunun patentini satın almak istiyorlar! Öyle yağma yok! Onlar alsınlar da piyasadan kaldırsınlar, değil mi! Çünkü bu ufacık şey onların belini kırıyor! Milyonlarca liralık zarara uğruyorlar! Şimdi daha iyi anlıyorsun, değil mi Andy?... Bu alet, benzin tasarrufunu temin ediyor! Kenarındaki şu ufacık iğne deliklerini görüyor musun?... İşte bunlar, havanın içeri girmesini sağlamak içindir. Aleti arabanın benzin borusuna bağlıyorsun. Araba yürürken de, dururken de, hava mütemadiyen buralardan içeri giriyor. Tıpkı bizim almamız gibi, benzin de nefes alıyor! Bu suretle, on galon benzinde bir galon benzin tasarruf ediyorsun! Güzel değil mi?!... Şayanı hayret birşey! Düşün bir kere!... On galonda bir galon tasarruf, dünya kadar para eder! Ömrünün sonuna kadar, bu böyle devam edecek! Bozulması yok, kırılması yok! Fiatı da gayet ucuz!... Sadece bir tek dolâr! Nasıl?... Bedava, değil mi?!...

Andy, bu kadar çok lâftan sersem gibi olmuştu. Evet mânasına başını salladı.

— Sen de anlıyorsun ya bunun bedava olduğunu, kıymetli dostum!... Senin gibi binlerce kişi bunun peşinde!... Al, sunu sana vereyim. Sıftahım senden olsun!...

Cheney, yuvarlak madeni masanın üzerine bıraktı. Fakat elini çekmedi. Avucunu açıp bekledi.

Andy, doları çıkarmak için gayriihtiyari elini cebine attı. Lâkin çıkaramadı. Cheney avucunu açıp kapadı.

— Bir tek dolâr canım!... Bu kadarcık para nereye gitmiyor ki!...

Andy, güçlükle elini cebinden çıkardı. Cheney, doları kaptığı gibi cebine attı.

— Ha bravo arkadaşım!... Şimdi sen benim satış acentem oldun! Bu aletleri bundan sonra sana elli sente vereceğim. Sen de müşterilere bir dolâra satacaksın! Nasıl?... Mükemmel bir ticaret değil mi? Ha, aklıma gelmişken sorayım! Bu taraflarda çok güzel bir genç kız var! Tombul vücutlu, müthiş birşey! İsmi nedir onun?

— Buralarda bir çok kız var. Hangisi bilmem ki!...

— Parlak, siyah saçlı bir kız! Öyle bir bakış baktı ki bana!...

— Louellen olmasın...

Cheney heyecanla başırdı:

— Tamam!... Muhakkak odur! Louellen'dir... Ne tatlı bir isim! Louellen.

— Ben bile evli olduğum halde ona bakmadan geçemiyorum doğrusu!

— Ne diyorsun Andy! Dehşetli birşey!... Nerede oturuyor?

— Buraya yakın. Biraz ilerdeki yokuşun üstünde.

— Kardeşleri var mı?

— Bir annesi, bir de kendisi.

— Çok güzel! Bu kadar malûmat kâfi! Üst tarafını bana bırak!

Cheney postaneden fırladı. Otelin arkasındaki otomobil parkına koştu.

(Devamı gelecek sayıda)

ROLF TOTHER

Nota Bilmiyen Şarkıcı: JIMMIE RODGERS

Satışı milyonu geçen «Honeycomb» ve «Kisses Sweeter Than Wine» adlı plâkları zevkle dinlerken, bu şarkıları söyliyen şarkıcı Jimmie Rodgers'in tek nota dahi bilmediğini öğrenmek şüphesiz ki okuyucularımızı hayrete düşürecektir... Amerikanın en ciddi mecmualarından birinin yazdığına göre notadan anlamıyan ve şarkıları ezberlemek sureti ile öğrenen Jimmie Rodgers, 18 eylül 1933 te Washington'da doğmuş, annesi piyanist olmasına rağmen önceleri müziğe karşı heves duymamıştır. Onda müzik aşkının uyanmasına sebep olan şahıs, Kore'de askerliğini yaparken rastladığı birlik çavuşudur. Çavuşundan cesaret alarak kitarası ile birlikten birliğe dolaşıp arkadaşlarını eğlendirmeğe çalışan Jimmie, terhis olduktan sonra hayatını kitarası ile kazanabileceğini aklından bile geçirmemiş olacak ki Los Angeles'te çiftlik ve fabrikalarda çalışmağa başlamıştır...

HALK ŞARKILARI SÖYLUYOR

İşçi arkadaşlarından öğrendiği halk şarkıları, onun müziğe karşı olan hevesini canlandırdı: Bir köşeye attığı kitarasını eline alarak Los Angeles'in rıhtım barlarında şarkıcılığa başladı... Hararetli bir Rock and Roll ve Calypso devrinde Amerikalılar tarafından her zaman çok sevilen halk şarkılarını söylemesi Jimmie'ye kısa zamanda muvaffakıyet kapılarını açtı.

SIKINTILAR BİTİYOR

Binbir sıkıntı içinde karısı ile birlikte Totsie Rolls adlı bir barda şarkı söyleyip yiyecek parasını zor tedarik eden genç şarkıcı, Arthur Godfrey'in televizyon programlarına girmek ve Roulette plâk şirketi ile uzun vâdeli bir kontrat imzalamak gibi iki büyük başarıyı bir anda elde etmesini bilmiştir... Roulette plâk şirketinin, Huga ve Luigi adı ile plâk doldurarak iki meşhur manejeri, Jimmie'nin «Honeycomb» ve «Their Hearts Were Full Of Spring» isimli şarkılarını dinledikten sonra ellerindeki gencin yarının meşhur bir şarkıcısı olacağını derhal kestirmişler ve onunla bir kontrat imzalamakta mahzur görmemişlerdir. «Honeycobm» ve «Kisses Sweeter Than Wine» satışa çıkışlarının ilk haftasında Amerika'nın en çok sevilen plâklar listesine girmiş ve «No. 1»e yükselmişlerdir.

J. RODGERS HAFTASI

Jimmie Rodger Nobel kazanmış Amerikan müelliflerinden William Faulkner'in «The Long, Hot Summer» adlı romanından mülhem olarak çevrilen filimde aynı isimli şarkıyı söyliyecek. Genç şarkıcı kısa zamandaki büyük muvaffakıyetinden dolayı doğduğu yer olan Washington'un Camus kasabası halkı tarafından verilen bir partide coşkun tezahürat arasında en sevilen şarkılarını söylemiş ve kasaba halkı bu nefis konsere doyamamış olacak ki bir «Jimmie Rodgers Haftası» tertipliyerek sanatkârı bol bol dinlemiştir.

SIRA SİNEMADA

Bu muvaffakiyetten sonra ikinci Long Play albümünü dolduran Jimmie Rodgers'ın adımını yakında beyaz perdeye de atacağı söylenmektedir. Şarkıcı, geçenlerde çocukken sevdiği Coleen isimli bir kızla evlenmiş ve uzun yıllar hasretini çektiği mesut bir hayata kavuşmuştur. İşte sizlere, saraptan daha tatlı buselerden bahsederek meşhur olan genç Amerikan şarkıcısı Jimmie Rodgers'ın kısa hayat hikâyesi...

Kisses Sweeter Than Wine

Oh, kisses sweeter than wine.
Oh, kisses sweeter than wine.
When I was a young man and never been kissed,
I got to thinkin' it over what I had missed.
I got me a girl, I kissed her and then,
Oh, Lord, I kissed her again.
He asked me to marry and be his sweet wife,
And we would be so happy all of our life.
He begged and he pleaded like a natural man and then,

Oh, Lord I give him my hand.
I worked mighty hard and son did my wife,
A-workin' hand in hand to make a good life.
With corn in the fields and wheat in the bins and then,

Oh, Lord, I was the father of twins.
Our children number just about four
And they all had sweethearts knock on the door.
They all got married and they didn't wait, I was,
Oh, Lord, the grandfather of eight.
Now we are old and ready to go
We get to thinkin' what happened a long time ago.
We had lots of kids and trouble and pain but,
Oh, Lord, we'd to it again.

Haberler Haberler Haberler

San Remo Festivalinin sevilmiş şarkısı **«Nel Blu Dipinto Di Blu»**, plâğa alınarak İngiliz ve Amerikan piyasasına sürülecek... **«Ley Over At El Paso»** isimli filmin müziği **Artie Shaw** tarafından hazırlanıyor... Japonyalı modern caz piyanisti **Toşiko Akiyoşi**, İngiltere'de Wilber De Paris orkestrası ile birlikte büyük muvaffakıyet kazanıyor... «The Killing» ve «Three Faces Of Eve» adlı filimlerde kötü adam tiplerini canlandıran **Vince Edwards**, Capitol hesabına doldurduğu **«Wiget»** ve **«Lillipop»** isimli neşeli şarkılarla müzik dünyasında iyi bir isim yapmağa çalışıyor... Beyaz Saray'da, Başkan Eisenhower şerefine verilen partide şarkı söyliyen **Les Paul - Mary Ford** çiftine piyanoda Başkan Muavini **Nixon** refakat etti... Boone ailesinin üç cocuğuna bir kız daha katıldı. **Pat Boone,** çok çocuk sahibi genç babaların başında geliyor... Mart ayında verilecek hususi bir konserde New - York Filârmoni Orkestrası, komik aktör - şarkıcı **Dany Kaye** tarafından idare edilecek... **Françoise Sagan'** ın «Vazgeçilen Randevu» adlı bale temsili Londra'da oynanacak. İngiliz sansürünce müstehcen bulunmıyarak oynanmasına müsaade edilen temsilin müziği caz parçalarını ihtiva ediyor ve **Michel Magne'nin** besterlerini, dört trompet, dört trombon, iki klârinet ve saksafonla bas ve davuldan müteşekkil orkestrası ile **Claude Bolling** çalıyor.

JERRY LEWIS

Bolling'in verdiği izahata göre, temsilin ilk perdesinde senfonik bir hüviyet arzeden orkestra, mütaakıp perdelerde cazın en iyi örneklerini vermektedir... Geçirdiği bir hastalığı mütaakıp sesini kaybeden ve halen sadece fısıltı halinde konuşabilen, Amerika'nın meşhur siyahî şarkıcılarından blues üstadı **Big Bill Broonzy,** her türlü maddi yardıma ihtiyacı olduğunu açıkladı. Tanınmış sanatkârlar tarafından Bill Broonzy menfaatine bir yardım kampanyası açılacaktır... Yakışıklı aktör **Kirk Douglas, «Man Without A Star»** adlı kovboy filminde banjo çalarak şarkı söylüyor... «My Fair Ladyı» den sonra Broodway sahnelerinde en çok temsil edilen «The Music Man» adlı müzikalin beyaz perdedeki başrolünü **Frank Sinatra** oynıyacak... **Danny Kaye,** üç senelik bir fâsılıadan sonra Capitol hesabına bir albüm doldurdu. «Mommy, Gimme A Drinka Water» adını taşıyan albümde Danny Kaye, ufak bir çocuğun etrafındaki dünyaya karşı reaksiyonunu gösteren şarkılar söylüyor... **Ricky Nelson,** Imperial Şirketi hesabına dolduruğu «Stood Up» adlı plâkla ikinci defa «Altın Plâk» kazandı... İçinde piyano, bas ve davul bulunmıyan **Jimmy Guiffre'nin** yeni trioyası tromboncu **Bob Brookmeyer** ve gitarist **Jim Hall** ile eskisinden çok muvaffakıyet kazanıyor... **Lonnie Donegan'ın** «I'm Just A Rollin' Stone» ve «My Dixie Darling» adlı şarkılarını taşıyan plâk geçen hafta satışa çıkarıldı... Komik şarkıcı **Jerry Lewis'in,** Jimmy Durante'ın hayat hikâyesini canlandıracak olan «Schnozzola» isimli filimde başrolü oynıyacağı söyleniyor... **Jimmie Rodgers'in** «Long Hot Summer» ve «I'm Falling In Love Again» isimli şarkılarını ihtiva eden plâk, iki haftada 750.000 den fazla satıldı... **Louis Armstrong,** bir Boston gazetecisinin «Caz nedir ?» sualine aşağıdaki şekilde cevap verdi : «Bunu bana siz söyleseniz daha iyi olur. Çünkü ben sadece iyi müzik çalarım. Siz bu müziğe ne isim verirseniz verin. Birçokları, cazı inasnın beynini kafasından fırlatan bir gürültü olarak tarif ederler. Ben senelerdir trompetimi üflüyorum, hamdolsun beynim yerinde sapsağlam durmakta. Caz hissettiğimiz, fakat tarif

LOUIS ARMSTRONG

edemiyeceğiniz bir şeydir. Kendinizi bırakın, cazı ta içinizde hissedeceksiniz... «The Big Beat» adlı renkli müzikal filimde **Fats Domino** kendi bestesi olan iki şarkı söylüyor... Crickets grupunun yeni şarkısı olan «May be Baby» yi grupun başı **Buddy Holly** besteledi... Saçlarını kısaltan ve epeyce zayıflamış olan meşhur Rock and Roll Kıralı **Elvis Presley** orduya 1957 yerine 1958 de katılmasının faydaları meyanında şunları söyledi : «Şarkı tarzımın bayatlıyacağını söyliyenlere bu bir senelik müddet içinde eskisinden daha çok tutulduğumu göstermiş oldum. Evlenmediğime de çok memnunum. Çünkü karımı tek başına bırakmak istemezdim.»

DANNY KAYE

OKUYUCU MEKTUPLARI

Iraktan bir vatandaş yazıyor :

«Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi, beytini hangi padişah söylemiştir ? Şiş kebap pilâğı Türkçeden mi alınmıştır ? Irak-Türk kültür anlaşması gereğince Türk hükümeti Iraklı talebe almayı kabul ettiği halde, Irak hükümeti niçin Türk talebe kabul etmiyor ? 46. Hayat sayısını nereden tedarik edeyim ? Iraka Kasımpaşa takımı yerine niçin Fener veya İstanbulspor takımı göndermiyorlar ?»

Sorduğunuz beyti Kanuni Sultan Süleyman söylemiştir. Şiş kebap pilâğındaki nağmeler şark müziğinin oyun havalarındaki motiflere çok benziyor. Bundan mülhem olarak bestelendiği muhakkak. Talebe mübadelesi memleket ihtiyaçlarından doğmaktadır. Bize adresinizi daha sarih olarak bildirirseniz Hayat mecmuasının 46. sayısını gönderiniz. Kulüpler kendi aralarında anlaşarak komşu memleketlere giderler. Bunları federasyon göndermez.

■

Erzincandan Bay Yılmaz Yelbaşı yazıyor :

«Yıldız falı neye istinaden yazılıyor? Gazete ve mecmualar vasıtasiyle mi, allece tanışarak evlenenler mi mesut olur ? Atom bombasının hava değişikliklerine sebep olduğu doğru mu?»

Dünyamız her ay bir burcun bölgesine girer. Bu burçların dünyaya ve insanlara tesir ettiklerine dair eski bir inanç vardır. Yıldız falı buna istinad eder. Evlilikte şeklîden çok, iyi intibahun, anlaşmanın ve nihayet biraz da talihin saadet getirdiği görülüyor. Atom bombasının havada anormal hâdiseler yarattığı hakkında muhtelif düşünceler var. Fakat doğruluk derecesi katiyetle bilinmiyor.

■

İzmirden İsmail Yapıcıoğlu yazıyor:

«49 numaralı Hayatta Kanadadan Türkiyeye ait resimler istiyen Güngör Uysal'ın adresini rica ediyorum.

Adresi veriyorum : Lt. Güngör Uysal, I.O.S. T.A.F. R.C.A.F Station London London - Ont Canada.

■

Kıbrıstan Bay Arif Niyazi Çeliker soruyor :

«Fes ne zaman başa giyilmiştir ? Bunda bir reaksiyon olmuş mudur ?»

Türkiyede kavuk giyme âdetinin kaldırıldığı 1828 yılından sonra fes giyilmeğe başlandı. Her inkılâpta olduğu gibi, bazı cahil halk kitlesi üzerinde hoşnutsuzluklar belirmiştir. Fes ismi Fas'tan gelir. Fas'ta yapılır ve orada giyilirdi. Bazı Yunan adalarında da kullanılır, hattâ — kavuklar kaldırılmadan evvel — İstanbulda da bazan giyenlere rastlanırdı. 1828 tarihinde kıyafet nizamnamesi çıkınca bütün erkekler giymeğe başladı ve 25 kasım 1925 tarihindeki şapka kanununa kadar 97 yıl Türkiyede fes giyildi.

ARTİST ADRESLERİ

Bundan evvelki sayılarımızda M.G.M., Paramount, Fox stüdyolarında çalışan artist isimlerini vermiştik. Bu sayımızda Columbia stüdyosunda çalışanları bildiriyoruz.

Columbia Pictures
1438 N. Gower St. Hollywood
California - U.S.A.

Gene Autry, Mari Blanchard, Richard Burton, William Campbell, Joan Crawford, Felicia Farr, William Holden, Judy Holliday, Jack Lemmon, Guy Madison, Victor Mature, Patricia Medina, Robert Mitchum, Kim Novak, Aldo Ray, Ruth Roman, Robert Ryan, Martha Scott, Victoria Shaw, Rod Steiger, Susan Strasberg...

Okuyucularımız Ne Diyor?

BİR HAKİKAT - BİR İKAZ

Zaman zaman büyüklerden küçükleri zammeder mahiyette şikâyet ve tenkid dolu sözler işitiyoruz.

Bu şikâyetlerin nâdiri gençleri spora düşkünlükle, havaillikle, yaramazlıkla ithamlar teşkil ediyor. Bunlardan ilk üçü, çocukluğun, gençliğin, yaradılışın ve asrımızın icaplarındandır. Her çağın kendine mahsus hastalıeri vardır. Her fert muhtelif çağlarda muhtelif ruhi ve bedeni tepkilerin tesiri altındadır. İşte şikâyet ve tenkid mevzuu olan bu ilk üç huyus çocukluk ve gençlik çağlarına isabet eder... Bu bir tabiat kanunu olup — ifrata varmamışsa — kimsenin hiç bir şekilde şikâyete hakkı yoktur. Biraz müsamahakâr davranmak icabeder.

Fakat saygısızlık ! Hiç de öfkedilmiyecek bir durumdur ve bu hal yetişkinler arasında da görülüyor.

Çocuk her türlü iyi veya kötü huyu önce ana - babasından, sonra yaşadığı cemiyetten öğrenir; bir çocuğun yetişme tarzından önce ana - babaları, sonra cemiyetleri mesuldür. Hal böyle iken çocukları ve gençleri tenkid; ancak kendi kendimizi tenkid demektir.

Şayet genç neslin iyi huylara sahip olmasını ve iyi bir şekilde yetişmesini istiyorsak ilk işimiz kendi kendimizi her hususta islah edip iyi örnek olmaktır... Esasen o zaman bunlara lüzum dahi kalmadığını görürüz.

H. Ü. Ç. - Safranbolu

Aksaraydan Bay Muhammet Doğan yazıyor :

«Annem, babam okumamı istiyorlar. Ben ticaret yapmak istiyorum.»

Hangi meslekte olursanız olunuz, okumak şarttır. Bilgili bir insan olarak ticaret hayatına atılırsanız daha fazla muvaffak olursunuz. İnsanın kıymeti bilgi ile artar.

■

İstanbuldan Bay Erdoğan Kratlıgil yazıyor :

«Üç yıldan beri yüzümde ergenlik çıkıyor. Doktorlara gittim, bir fayda hâsıl olmadı. Ne yapayım ?»

Doktorumuz Hayat'ın 47. sayısında bir makale yazdı. Oraya bakınız.

■

İzmirden Hasan Güneş soruyor :

«Her akşam dişlerimi fırçaladığım, içki ve sigara kullanmadığım halde ağzım kokuyor. Ne yapayım ?»

Ağız kokusunun pek çok çeşidi vardır. Bu mevzuda Hayat'ın 68 inci sayısında bir yazı yazılmıştır. Onu okuyunuz.

KAR KADIN — Korkuteli Cezaevindeki mahkûmlar bu sene kardan, olduğça başarılı, bir kadın yapmışlar ve mecmuamızda basılması için göndermişler.

Yıldızınız diyor ki...

(7 MARTTAN 13 MARTA KADAR :) Önünüzdeki hafta muhitinizde cereyan edecek hâdiseleri merak ederseniz, her hafta doğduğunuz burcu bularak siz de kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Şahsiyetinizle alâkadar olanlar var. Çalışmalarınız randımansızlaşıyor. Daha fazla gayret göstermelisiniz. Bazı tesadüflerin ehemmiyeti olabilir. Sıhhi durumunuza dikkat edin. Hafta içinde toplantıya gideceksiniz.

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 20 MAYIS

Kendinize biraz daha ehemmiyet vermeniz yapacağınız yerinde bir hareket olacaktır. Bu arada çevrenizdekilerle alâkadar olmanız tavsiye edilebilir. His hayatınızda değişiklik görülüyor. Sıhhatinize normaldir.

İKİZLER BURCU
21 MAYIS - 21 HAZİRAN

İş durumunuz henüz istenilen randımanı vermiş değil. Daha hesaplı çalışmalı, fırsatları kıymetlendirmelisiniz. Şahsi bir işinize sizi endişeye düşürmüş görülüyor. Pek yakında normal günlere girebileceksiniz...

YENGEÇ BURCU
22 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Hassas davrandığınız mesele asılmda önem verdiğiniz kadar ehemmiyetlidir. İş arkadaşlarınız arasında size yardım etmek istiyenler var. Sıhhi durumunuz yolunda. His hayatınız eskisinden daha düzgün görülüyor.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 23 AĞUSTOS

Hatırlamıya çalıştığınız bazı hâdiseleri unutmak daha yerinde olacak. Tesadüflere şimdilik önem vermeyiniz. Tanıdığınız biri size güzel bir sürpriz hazırlıyor. Hafta sonunda şanslı günlere gireceksiniz.

BAŞAK BURCU
24 AĞUSTOS - 23 EYLÜL

Tasarladığınız şey olmak üzere. Kendinize itimat etmeyi hiç bir zaman unutmayınız. His hayatınızda bazı değişiklikler vuku bulabilir. Yakında bir hâdise tahminlerinize hilâfına size bazı kazançlar temin edecek.

TERAZİ BURCU
24 EYLÜL - 23 EKİM

Gönül işlerinizde bazı karışıklıklar zuhur edecek. Fakat bunlar çok geçmeden hallolacaktır. Mânevi kuvvetlere karşı isyan edecek gibi oluyorsunuz, ama sabırlı davranmak fayda temin edecektir. Sıhhatiniz iyi.

AKREP BURCU
24 EKİM - 22 KASİM

Paranızı sokaktan toplasanız bu kadar müsrif ve hesapsız olmamanız gerekirdi. Kaldı ki en basit bir karşılık görebilmek için günlerce, hattâ saatlerce uğraştığı büyük fedakârlıklar yapıyorsunuz. Dikkatli olunuz.

YAY BURCU
23 KASİM - 21 ARALIK

Talih yakında sizin de yüzünüze gülecektir. Bu sıdan itibaren bütün gayretinizi ve iradenizi kullanarak şımarmamaya çalışın. Hafta sonunda sevdiklerinizden birinin haberini alacak ve pek fazla sevineceksiniz.

OĞLAK BURCU
22 ARALIK - 20 OCAK

Birkaç gün evvel sizi korkutan fevkalâde mühim bir hâdise cereyan ettiyse bunun sebeplerini araştırın ve metin olmıya çalışın. Yakınlarınızdan biri size sırlarını açıklıyarak yardım istiyecek. Sıhhatiniz iyi.

KOVA BURCU
21 OCAK - 18 ŞUBAT

Sıhhatinize dikkat etmeyişinin sebeplerini sisinle beraber, etrafınızdaki bütün yakınlarınızı düşünüyorlar ve hastalanmanızdan endişe ediyorlar. Onları ümmemek ve istikbali garantiye almak için dikkatli olun.

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

İşlerinizdeki aksaklıklar geçicidir. Fakat biraz daha intizamlı ve dikkatli olun, yakında elinize toplu bir para geçecektir. Herkese itimat etmeyin, etrafınızda kötü niyetli bazı kimseler dolaşıyor. Sıhhatiniz iyi.

Geçen Cuma Hiltonda

FOTOĞRAFLAR: SUAVİ SONAR

Sosyete mensupları; balolar, suvareler ve kokteyllerden sonra Hilton'un Lobby'sinde yapılan cuma çaylarını da bir buluşma yeri olarak benimsediler. Her cuma akşam üzeri, otelin antresindeki büyük salona şık hanımlar, zarif genç kızlar bir taraftan Eduardo Gadea orkestrasını dinlerken, diğer taraftan çaylarını içip tatlı tatlı sohbet ediyorlar.

16.30 dan sonra salon yavaş yavaş kalabalıklaşmaya başladı. Saat 17'ye doğru hemen her masada tanınmış simalara raslamak mümkündü. İşte üç hanım: Vakko, Ekemen ve Saltiel.

Hayat objektifi bu defa da haftalık çay saatinde, salonun enteresan gruplarını tesbit etmek üzere dolaşıyor. Bu grupta soldan Ayten Atasağun, Hayrünnisa Yatman, Necla Ülkü, Mediha Başer görülüyor.

Hanımların teşkil ettiği grupların yavaşça salonu doldurması cuma çayının başladığını gösteriyordu. Yukarıda Şefkat Gürsel, Mehlika Işın, Türkân İnankur ve Perihan Berkman görülüyor.

ATAKÖY *Sahil Şehri*

İstanbul'da 60.000 nüfuslu Ataköy sahil şehrinin inşaatına başlandı. Tamamı 12.000 lojmanı, 3 turistik oteli, plâj ve gazinoları, muhtelif çarşıları, kültür ve spor tesislerini ihtiva edecek bu şirin şehirde bir mesken edinmek üzere faizli ve ikramiyeli bir ev hesabı açtırınız. Şubelerimizden broşür isteyiniz.

TÜRKİYE EMLÂK KREDİ BANKASI

Etrafta görülen hanımların elbiselerindeki değişik tonlu, sevimli renkler cuma çayının göze hitabeden güzelliklerî ve dikkatî çeken tarafı oluyordu. Bu defa da objektife Samiye Bilgişin ve Mihta Bilgişin hedef oldular.

Çay faslı bittikten sonra sıra sohbete gelmişti. (Soldan sağa doğru), Reyhan Kunt, Selma Arıpak, Ceyadet Perin, Nevin Tanoğlu ve Fatma Tanoğlu, yılın modası hakkında düşüncelerini birbirlerine açıklarken görülüyorlar.

Günün son ışıkları kaybolurken, Eduardo Gadea orkestrasının trompetleri son defa havalanmış, salon biraz önceki hararetini kaybederek boşalmıya başlamıştı. Ertesi cumaya aynı dekor tekrar etrafı çevirecekti.

Vietnam'da Aşk Grevi

Saygon'un 40 mil güney batısındaki Going Ving kasabasında düğün vardı. Bulanık suları devrile akan koca Mekong nehrinin kıyısında uzun bir düğün sofrası kurulmuş, sofranın üstü piliç kızartmaları, domuz etleri, dumanı üstünde pirinç pilâvları, sarı pirinç şarabı ve daha bir yığın yiyecekle dolmuştu. Masanın bir ucunda 18 yaşındaki gelin Co Ha, öbür ucunda da babasının zoru ile evlenmek mecburiyetinde kaldığı orta yaşlı zengin toprak sahibi damat oturuyordu.

Bütün rica ve yalvarmalarına rağmen bu evlenmenin önüne geçememiş olan Co Ha son derece üzgündü. Kalbi Nguyen Van Sa adında genç, fakat meteliksiz bir yanagına için çarpıyor, deîl gibi onu seviyordu. Babasına gözyaşları içinde durumu anlatmış olmasına ve kendisini, sevmediği bu adama vermemesi için yalvarmasına rağmen işte düğünd oluyordu. Ertesi sabah sevmediği bir adamın karısı olarak gözlerini açacaktı.

Nemli, çekik gözleri ile masadakilere baktı. Herkes âdeta onu unutmuş, yiyor, içiyordu. Erkekler sarhoş olmağa başlamışlardı bile. Biraz daha bekledi. Kafalar iyice dumanlanınca uzun, parlak saçlarını önündeki limonata ile ıslattı. Masadakiler durumu kavrayıncaya kadar da elbisesinin arasında sakladığı ustura ile saçlarını kazıyıverdi.

Saç kazımak Buda dinine göre bütün dünya zevk ve nimetlerinden elini eteğini çekmek mânasına gelirdi.

Bunu evlenmek üzere olan bir kız yaparsa damada karşı çok büyük bir hakaret addedilirdi. Co Ha'nın babası başını tutarak dövünmeğe başladı. Çünkü yalnız evlenme suya düşmüş olmuyor, geleneğe göre damadın başlık olarak verdiği mücevherat, düğün sofrası için kestirdiği domuz ve pilîçleri

bir misli fazlası ile tazmin etmesi icabediyordu. Üzüntüsünden kendini Mekong nehrine attı. Fakat Co Ha'nın, nehir boyundaki ağaçlar arasında sessizce ziyafeti seyretmekte olan sevgilisi hemen suya atılarak adamı boğulmaktan kurtardı.

Co Ha şimdi sevdiği adamla evlenmek için saçlarının uzamasını bekliyor. Diğer taraftan kendi durumunda olan birçok genç kız da birden fazla kadınla evlenmek, kolay boşanma ve zoraki evlenmelerin önüne geçmek için kadın milletvekillerinin açtığı mücadeleyi desteklemek üzere harıl harıl saçlarını kazımakla meşguller.

Lobby'nin zarif dekoru, o gün gelmiş olanların üzerindeki birbirinden enteresan moda yenilikleri ile tamamen değişik bir havaya bürünmüştü. Paris modasevlerinde hayat bulup dünyanın dört bir tarafına yayılan yeni modanın öncüleri, cuma çayına kadar gelmişti. Fotoğrafta değişik giyimleriyle dikkati üzerlerine toplıyan bir grup. Soldan itibaren : Bedia Erengil, Lâle Erhan, Gevher Sirmen, güzellik kıraliçelerinden Güler Sirmen, Melîha Erge görülüyorlar.

SALTANAT VE HİLÂFET NASIL LÂĞVEDİLDİ?

tefrikamızın, ikinci kısmını gelecek haftaki sayımızda vereceğimizi okuyucularımızdan özür dileyerek bildiririz.

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

Hulya +

Farsçada kuruntu, güzel şeyler düşünme anlamına gelen bu kelime kadın isimleri arasındadır. Tevfik Fikret kelimeyi şu mısrainda kullanmıştır :

«Ebnayi beşer birbirinin kardeşi... Hulya ! Olsun, ben o hulyaya da bin canla inandım.»

Selma +

Kadın isimleri arasında bulunan bu kelime Arapçada selâmeti, salim bulunmayı ifade eder. İsmin ilk adaşı olarak İslâm tarihinde, Hazreti Muhammedin dedesi Abdülmuttalibin annesi Selma hatunu tanıyoruz.

Mihrî +

Mihr kelimesi Farsçada sevgi ve güneş anlamlarına gelir. Bursadaki i takısı nispet ifade eder. Kadın isimleri arasında bulunan kelimeye Bayezit II. nin şu mısrainda rastlıyoruz :

«Kâh olur devran bize mihri vefalar gösterir,
Kâh döner her lûtfuna yüz bin cefalar gösterir.»

Feridun +

Eski bilginler, insanların mukadderatı üzerinde müessir olan felekler tasavvur ederlerdi. Feridun sekizinci feleğin adıdır. Bu ismin adaşları arasında Zigetvar savaşında yararlıklariyle ve Münşeat, Nüzhetül Ahbar isimli eserleriyle tanınmış Ahmet Feridun Paşa vardır.

Ferit, Feride +

Arapçada emsalsiz, tek, eşi, benzeri olmiyan anlamına gelen bu isimler kadın ve erkeklerde kullanılır. Adaşlar arasında edebiyat ve felsefeye ait eserleri ve dersleriyle tanınmış kalem ve fikir adamları. mısdan Ferit Kam. milletvekili ve büyükelçi olarak tanınmış, maliye nazırliğında bulunmuş olan Ahmet Ferit Tek, Ankara Devlet Operası orkestra şefi ve değerli müzisyen Ferit Alnar, 1903 te vefat eden divan tarzında şiirleriyle tanınmış Şair Feride Hanım da vardır.

Okuyucularımızın istedikleri isimlerden mânaları açık veya Türkçe olanları burada bildiriyoruz : AYDIN = Işıklı, ferah. ATAÇ = Atadan gelme. ARGUN, ERGUN = Temiz, arık. BİRSEN = Tek, eşsiz. ERSİN = Uzun ömürlü olsun, ulaşsın. TENGİZ=Deniz. ERKUT=Kut-er. FERMAN = Buyruklu. GÜLTEN = Gül tenli. İNCİ = İnci. İNCİSER = İnci sermekten emir. KORAY = Kor-ay. KUTYAR = İyilik getiren insan. LALE = Çiçek. NURSAL = Işık saç. MERAL, MARAL = Ceylân, SOLMAZ = Solmıyan. ÜLKÜ = Gaye, hedef, amaç. TANER = Tan-er. YILDIRAY = Yıldıran. AYKUL = Ay gibi insan. DOĞAN, TOĞAN = Yırtıcı bir kuş.

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından sorulmuştur.

Hayat Doktoru

Geri zekâlı çocuklar

Normal çocukların da aralarında zekâ ve kabiliyet farkı vardır. Modern pedagoji, bunların aynı sınıflarda, beraber okumalarını bile bir zekâ katliâmı sayarken, çeşitli sebeplerle beyni gelişememiş ve zekâca geri kalmış bulaka, ahmak çocukları onlarla bir araya getirmek büyük bir hatadır.

Dr. RECEP DOKSAT

Henüz ilkmektep sıralarında küçük bir talebe iken, hocamızın, sınıftaki talebeleri ikiye ayırdığını hâlâ hatırlarım : Tembeller ve çalışkanlar. En büyük endişemiz sınıfın arka taraflarında birkaç sırada oturan tembeller grupuna dahil olmamız ihtimali idi. Galiba, sınıfı geçmek, hoca tarafından azarlanmak ve zayıf not almaktan daha çok, tembeller sırasına oturtulmaktan korkardık.

O zamanın çalışkanlardan olmak gururunu, şimdi utanarak düşünüyorum. Her derste, her imtihanda bir kere daha hırpalanan, teneffüs aralarında alaylarımıza, küçümsemelerimize hedef olan o zavallı tembelleri şimdi başka bir gözle mütalâa ediyor ve üzülüyorum. Şimdi böyle hareket eden hocalar olduğunu sanmıyorum. Çalışkan talebelere lüzumundan fazla kendine güven ve aşırı bir üstünlük hissi; tembel diye hırlananlara da, belki ömürleri boyunca kurtulamıyacakları bir aşağılık duygusu aşılıyan bu sakat öğretim metodunu, daha doğrusu metodsuzluğunu, tatbik eden hocayı da affedemiyorum. Fakat, o, bir dereceye kadar mazurdu. Asıl sakatlık, çocuklar arasında hiçbir zekâ seviyesi farkı gözetmiyen pedagojik (terbiyevi) sistemde idi.

Geçen gün bir hasta geldi. 2 yaşında yürümüş, 5 yaşında konuşabilmiş ve ilkmektebe ancak 11 yaşında başlamak imkânını bulmuş. Mektebi bitirip bitiremediğini sordum. 17 yaşında 4 üncü sınıftan ihracedilmiş. Demek ki bu çocuk, tam 6 sene kendinden küçüklerin müstehzi bakışları altında, onlarla aynı sırada oturmuş ve 6 senede ancak 4 üncü sınıfa kadar gelebilmiş.

Bu ve buna benzer tipler çoktur. Tıp dilinde Oligofren denen böyle geri zekâlı çocuklar, yani budala ve ahmaklar, bir eğitim problemi olarak, hâlâ hususi mektepler bekliyorlar.

Zekâca geriliğin pek çok sebebi vardır : Ailevi, irsî sebepler, soyunda firengili, alkolik bulunması; annenin hâmilelik esnasında bir hastalık veya üzüntü geçirmesi; doğum esnasındaki güçlükler... çocuğun bir menenjit geçirmesi, ilh... Neden ileri gelirse gelsin, beyni iyi gelişememiş, zekâca geri, okumakta, öğrenmekte güçlük çeken bu zavallıları normal zekâların arasına koyup, tahsil ettirmeye kalkışmak bir facıadır.

Bunları tedavi imkânları maalesef pek mahduttur. Fakat geri zekâlı çocuklar için açılan hususi mekteplerde, hususi eğitim metodları ile bu yavruları cemiyete faydalı birer eleman haline getirmek kaabildir. Birçok Batı memleketlerinde böyle hususi mektepler vardır. Aptallara el işleri öğretilir. Ahmaklar da, öğrenme kabiliyetleri ile mütenasip sabırlı usullerle yetiştirilir.

Modern pedagoji, aralarında zekâ ve kabiliyet farkı olan normal çocukların bile aynı sınıflarda okutulmalarını pek mahzurlu saymaktadır. Budala ve ahmak olanları, zekilerle aynı sınıfa koymak ise büyük bir hatadır. Bizde de hususi mekteplerin açılmasını beklüyene kadar, böyle geri zekâlı çocuklara sahip mustarip anne ve babalara, şimdilik çocuklarını okutmaya uğrasacak yerde, onları bir sanat öğrenmek üzere bir işe yerleştirmelerini tavsiye etmekten başka, elden birşey gelmiyor.

PUL ve TARİH

PULLARIMIZDA BEYAZIT MEYDANI

1914 te Londra'da basılan 14 parçalık normal serinin 5 kuruşluk leylâki pulunda o zamanki Beyazıt meydanı görülmektedir. İki tarafı ağaçlıklı bir yol, devrin Harbiye Nezareti olan Eski Sarayın muhte-

şem dış kapısına kadar uzanmaktadır. Aynı meydan, 12 eylül 1955 te İstanbul'da toplanan Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası Para Fonu Guvernörler Meclisi Onuncu Toplantısı münasebetiyle Viyana'da bastırılan 4 parçalık serinin 20 kuruşluk kırmızı pulunda da ahnmıştır. Bu pulda Beyazıt meydanı son imar hareketinden önceki havuzlu manzarası ile görülmektedir.

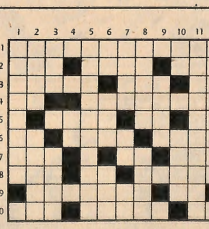

BİLMECE

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ :

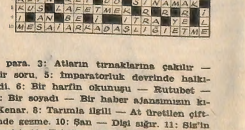

SOLDAN SAĞA : 1: Ocak ayında başlıyacak. 2: Etrafı su ile çevrili kara parçası — Çabuk — Tersi vuku bulan — Çehre. 3: İlim — Fâsıla — İkide birde göz kırpma, omus oynatma gibi irade dışı yapılan hareketler. 4: Bir renk — Etrafıca söylemiş mi — Arkadan gelenler veya ard kuşaklar. 5: Valide — Köpek — Fek iyi — Yapma — Soru takısı. 6: İşte — Bir meyva — Yuva — Kıt — Bazı ahvalde para yerine geçer. 7: Fransa'da bir şehir — Öfke veya özlem anlatır — Tersi ince yapılı — Başka. 8: Tavır — Bir nota — Gizli değil — Sakat. 9: Meşhur bir soyadı — Bir edat — Büyükanneler. 10: Verme — Gerileme — Bir çok emekler ve tehlikeli uğraşmalar bahasına erişilen sonuç — Mal.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1: Nine. 2: Bir kadın ismi — Bir kimsenin belirli zamanlarda bir derneğe ödemeyi üzerine almış bulunduğu para. 3: Atların tırnaklarına çakılır — Su taşıyan. 4: Bir soru. 5: İmparatorluk devrinde halkımıza böyle denirdi. 6: Bir harfin okunuşu — Kütübet — Bir erkek ismi. 7: Bir soyadı — Bir haber ajansımızın kısaltılmış ismi — Kenar. 8: Tarımla ilgili — At üretilen çiftlik. 9: Çocuk dilinde gezme. 10: Şan — Dişi sığır. 11: Sis'in pek hürmetli söylenişi. 12: Fabrika veya tezgâh yardımı olmadan yapılan şeyler. 13: Bir defada ağzına götürülen yiyecek parçası. 14: Bir sıfat takısı — Gelenek. 15: Cümlede şart bildirir — Eser — Neron'un çalgısı — 16: Taşıt bekleme yeri — Yaş. 17: En büyük askeri birliğin kısaltılmış ismi — Gayretlendirme için söylenir — Bayrak. 18: Bazı olmuş — Eski — Berabersin bildirir. 19: Bir şark sazı — Üst makamda bulunan — Bir sıdamın. 20: Duvar ilânı — O yer.

YURDAGÜN GÖKER'DEN YAZISIZ

KARİKATÜRLER

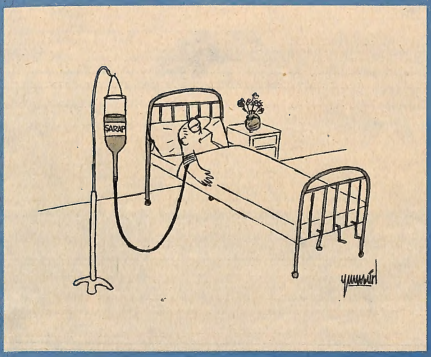

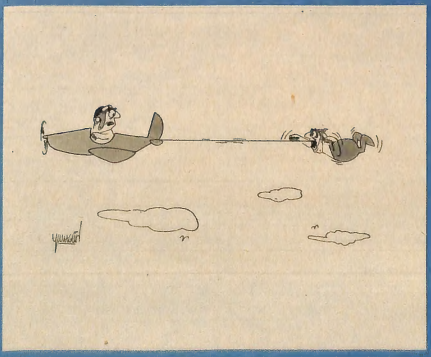

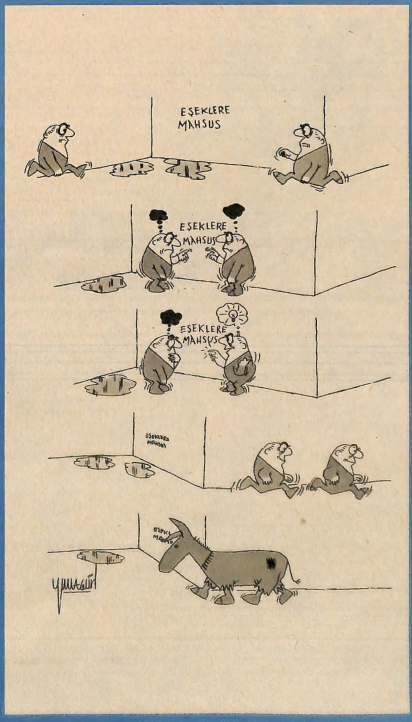

Hayat

ÖZLEYİŞ — Günlerden beri yağan yağmurlar yüzünden evde kapalı kalmış olan çocuk, yağmur tanelerinin düştüğü pencere camına sevimli yüzünü yapıştırmış, âdeta medet umar gibi gökyüzüne bakıyor. Bu bakışta bahara ve güneşe duyulan özleyişi bütün canlılığı ile hissetmek mümkün. Gözler kara kara bulutların dağılmasını isterken, küçücük muhayyilede de güneşi, ılık havası ile bahar yaşıyor. Üstünde koşup oynayacağı, çember çevireceği, yuvarlanacağı çayırlar seçiriyor. Kulaklarında kuş cıvıltıları akisleniyor. Özlediğin bahar gelecek küçük. Papatya yapraklarını teker teker koparıp niyetler tutacağın, ümitle bekliyeceğin daha nice baharlar gelecek. Üzülme. Çünkü asıl, artık bir daha geri gelmesine imkân olmıyan geçmiş baharları özlediğin zaman üzüleceksin.